İŞKUR

2018

KÜTAHYA

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2018 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

KÜTAHYA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ
İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

YAZAN

Serdar ÇİLENMEZ İş ve Meslek Danışmanı

İşgücü piyasasında çeşitli nedenlerle işgücü arzının ve işgücü talebinin doğru bir şekilde eşleşmemesi işsizlik sorununu ortaya çıkmaktadır. İşsizlik günümüz toplumlarının olduğu gibi ülkemizin de en önemli sorunlardan biridir. Şüphesiz, bu problem yalnız bireyde değil, bireyin içinde yaşadığı toplumda da olumsuz etkiler yaratabilmektedir. Toplumların sosyolojik, ekonomik durumlarını olumsuz yönde etkileyen bu sorun, toplumsal huzursuzlukları da beraberinde getirebilmektedir.

Ülkelerin kalkınmasının temeli olan istihdamın artırılması; işsizliğin azaltılması, işgücü piyasasının geliştirilmesi, eğitimin işgücü talebine duyarlılığın arttırılması, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilebilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Bu nedenle istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek birçok kamu politikasının önceliğini oluşturmaktadır.

İşgücü piyasasının sorun ve ihtiyaçlarının doğru bir şekilde tespit edilebilmesi, güncel araştırma çalışmaları ile mümkün olabilmektedir. İşsizlikle mücadele sürecini daha etkin bir şekilde yürütebilmek ve etkin istihdam politikaları oluşturabilmek için, işgücü piyasasını arz ve talep yönleriyle detaylı bir şekilde ele almak önem teşkil etmektedir. Bu bağlamda, işgücü piyasasındaki mevcut durum ve ihtiyaçlara ilişkin birçok veriyi sunan "İşgücü Piyasası Araştırma Raporu" işsizlerin vasıflı hale getirilmesi, işgücü piyasasında arz

ve talebin doğru bir şekilde eşleşmesini sağlayacak olan aktif işgücü programlarının amacına uygun bir şekilde yürütülmesini amaçlamaktadır.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri gayretli çalışmaları nedeniyle Kütahya Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür eder Kütahya İşgücü Piyasası Araştırma raporunun ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını temenni ederim.

Dr. Ömer TORAMAN
Kütahya Valisi

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikalarının oluşturulmasında, istihdamın artırılması ve korunmasında, işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde birinci düzeyde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif/pasif istihdam politikaları uygulayarak hem işgücüne hem de işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır.

İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik aktif işgücü politikalarının (Kurs, TYP, İşbaşı Eğitimi Girişimcilik) etkin bir şekilde kullanılması kurum personelimizin gayretli çalışmaları sonucunda önemli mesafeler almıştır. İŞKUR işgücü piyasası verilerini İş ve Meslek Danışmanları aracılığıyla kurumumuza erişemeyen birçok işverenle saha çalışmalarında yüz yüze görüşerek derlemekte ve bu verileri analiz etmektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil, sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından da son derece önemli ve gereklidir.

Türkiye Geneli ve ilimiz düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler, temininde güçlük çekilme nedenleri ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı ve iş arayanların iş ihtiyacı, İş ve Meslek Danışanlarımızın çalışmaları sayesinde anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca niteliksiz işgücüne nitelik kazandırmak için açılan meslek edindirme kurslarının da piyasanın ihtiyaçları doğrultusunda açılması konusunda veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede hazırlanan “2017 yılı Türkiye İşgücü Piyasası Analizi Raporu” işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri ve de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve kurumumuz personeli vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. Diğer iller için de hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporu ile Türkiye için derlenip analiz edilen Genel İşgücü Piyasası Analiz Raporu kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Türkiye İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize, emeği geçen İş ve Meslek Danışmanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Kamil UÇAN
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

TABLOLAR LİSTESİ vii
ŞEKİLLER LİSTESİ viii
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 3
BİRİNCİ BÖLÜM 4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 4
İŞKUR GÖSTERGELERİ 4
Açık İşler 4
İşe Yerleştirmeler 5
Kayıtlı İşsiz 7
Aktif İşgücü Programları 8
İşsizlik Ödeneği 12
İKİNCİ BÖLÜM 14
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 14
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 14
İşyeri Verileri 16
Mevcut İstihdam 28
AÇIK İŞLER 31
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 40
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 46
SONUÇ 53

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Mesleklere (2017) 5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2017) 7
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2010-2017) 9
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 10
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017) 10
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 10
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017) 11
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 16
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 26
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlananların Memnuniyet Durumu 27
Tablo 11: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 29
Tablo 12: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 30
Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 30
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı 31
Tablo 15: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması 37
Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı 37
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 38
Tablo 18: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması 38
Tablo 19: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 39
Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 41
Tablo 21: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı 43
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri 45
Tablo 23: Çalışan Sayısı, Açık İş ve TGÇM Durumuna Göre En Fazla Talep Edilen Meslekler 46
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 47
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 48
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 49
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 49

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2017) 4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2010-2017)..... 5
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı..... 7
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2010-2017) 13
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı 16
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı 17
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu..... 19
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu 19
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu..... 20
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı 21
Şekil 11: Ar-Ge Çalışması Yapan İşyeri Durumu..... 22
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşyeri Oranı (%) 24
Şekil 13: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)..... 24
Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 25
Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri..... 28
Şekil 16: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi..... 32
Şekil 17: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 33
Şekil 18: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 33
Şekil 19: Açık İşlerde Engelli Çalıştırmak İstenmesi 35
Şekil 20: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı..... 36
Şekil 21: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 42
Şekil 22: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı..... 44
Şekil 23: Engelli İstihdamını Arttırmak İçin Önerilerin Dağılımı..... 50
Şekil 24: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı 51
Şekil 25: Personel Seçiminde Kullanılan Değerlendirme Yöntemlerinin Dağılımı 52

KISALTMALAR

İPA İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR Türkiye İş Kurumu
NACE Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO Net İstihdam Değişim Oranı
TÜİK Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu raporda Kütahya İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında veri derlenen işyeri sayısı 427'dir. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 15 sektörde tam sayım yapılmıştır. Kütahya ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 28 bin 430 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 21 bin 225 çalışan erkeklerden, 7 bin 205 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 49,2'si, kadınların ise yüzde 55,7'si İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. Kütahya ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcıları ve Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar Mesleklerdir.

Kütahya ilinde açık iş oranı yüzde 2,6 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 2,6 olup, Kütahya ili açık iş oranı bakımından Türkiye ortalaması ile aynı orana sahiptir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 31,9 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörüdür. Kütahya ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş oranı %5,7'dir. Kütahya ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılarıdır. İl genelinde açık işlerin yüzde 34,1'ü için Eğitim Düzeyi Önemli değil talep edilmektedir.

Kütahya ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Kütahya ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Forklift Operatörü mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Robot Kaynak Operatörü, Kalıp Hazırlama İşçisi (Cam), Motor İmalat Bakım Ve Onarım İşçisi, Kimya Teknolojisi Teknisyeni, Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Şoför-Yük Taşıma, Madenci (Genel), Proses İşçisi meslekleri takip etmektedir. Kütahya ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Bu meslekte işe başvuru yapılmaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kütahya ilinde işverenlerin yüzde 26,6'sı istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde her 5 işyerinden 1'i istihdamın artacağını öngörürken, Kütahya'da her 4 işyerinden 1'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörülürken Kütahya ilinde ise ülke geneline yakın olup yüzde 2,4 olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Bu çalışma Kütahya işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevucut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Kütahya İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemini tesis etmek , istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2018 yılı için Kütahya ilinde 2 Nisan-11 Mayıs 2018 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Kütahya ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihityaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihitiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2017)

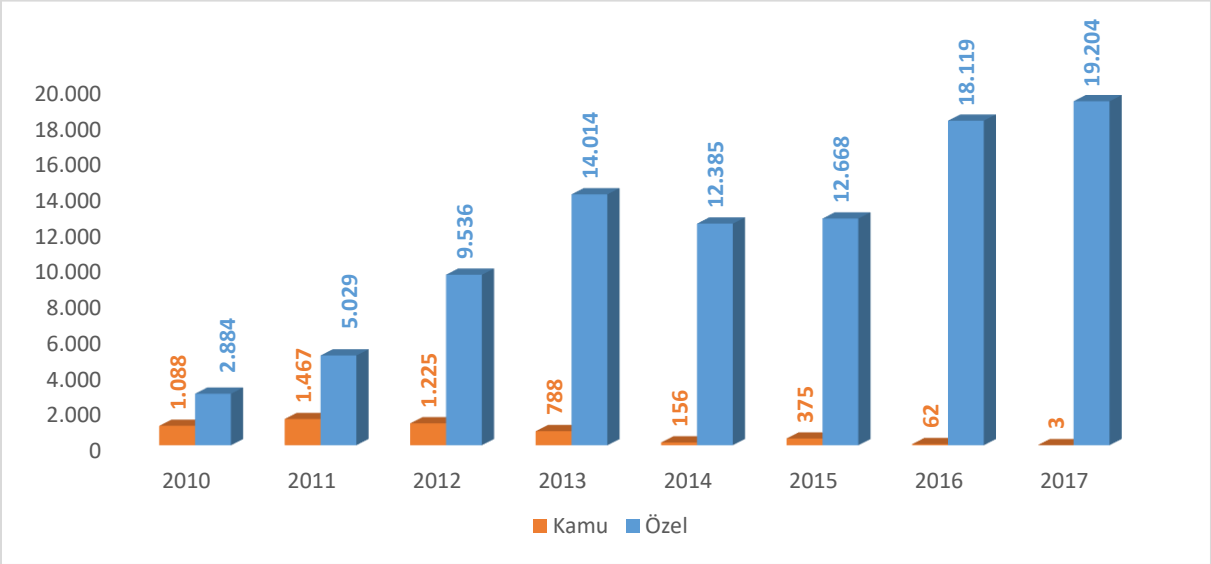

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında 3 bin 972 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2017 yılına gelindiğinde 19 bin 207 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2011 yılından itibaren 2013 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. 2013 yılında ki açık iş sayısı bir önceki yıla göre yüzde 37,6 oranında artmıştır. 2016 yılındaki açık işler bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 39,4 oranında artış göstermiştir. 2017 yılı itibariyle alınan açık işler zirveyi görmüştür.

Açık işler sektör bazında incelendiğinde ise İŞKUR'un özellikle 2013 yılından sonra özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde arttırdığı görülmektedir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2017)

Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	12.240
Garson (Servis Elemanı)	351
Şoför-Yük Taşıma	307
Satış Danışmanı / Uzmanı	300
Elektrikçi (Genel)	253
İş Makineleri Bakım Ve Onarımcısı	252
Kablo Montaj İşçisi	241
Oto Koltuk Kılıf Dikim Elemanı	183
Güvenlik Görevlisi	174
Konfeksiyon İşçisi	167

Kaynak: İŞKUR

Kütahya ilinde 2017 yılında 19 bin 207 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 12 bin 240 açık iş ile Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yaklaşık yüzde 63,7'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği Garson (Servis Elemanı) ve Şoför-Yük Taşıma meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2017 yılında yıllık bazda 2 milyon 691 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2010-2017)

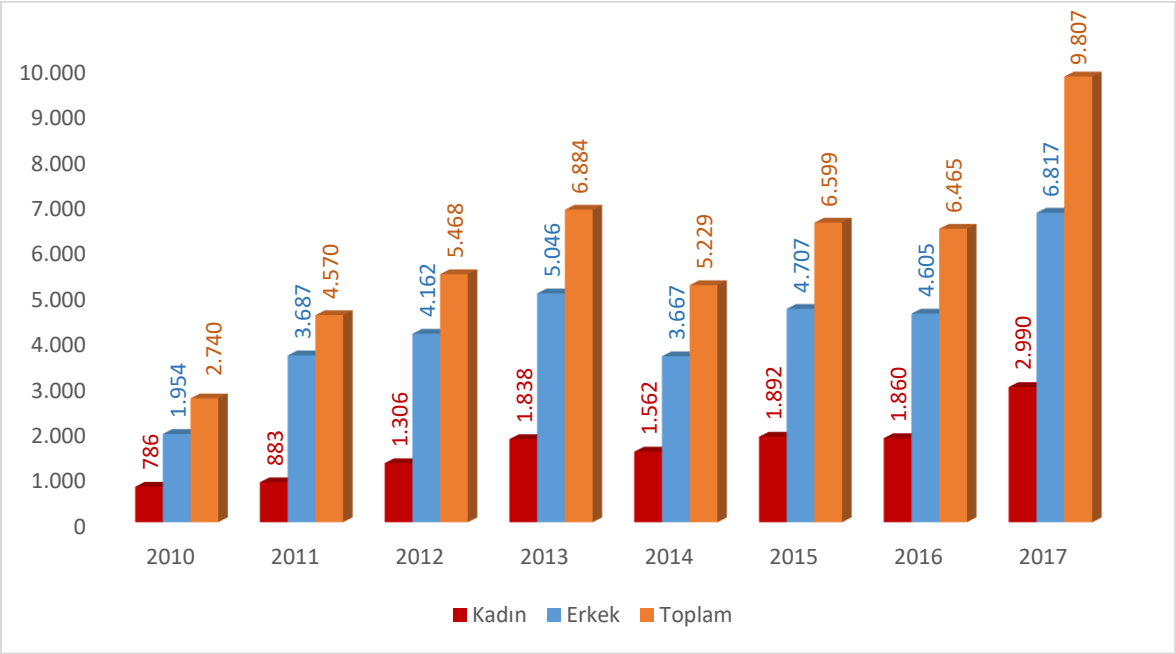

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 2 bin 740 olan Kütahya ilinde işe yerleştirilenlerin bin 954'ü erkeklerden, geri kalan 786 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2017 yılında ise belirgin bir artış yaşanarak 9 bin 807 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2017 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 30,5'i kadınlardan oluşmuştur. 2017 yılında, bir önceki yıla göre kadın işe yerleştirme yaklaşık yüzde 61 artarken bu oran erkek işe yerleştirmede yaklaşık yüzde 48 olarak gerçekleşmiştir

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonksiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2017)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	4.601	1.857	6.458
Kablo Montaj İşçisi	104	155	259
Garson (Servis Elemanı)	195	53	248
İş Makineleri Bakım Ve Onarımcısı	161	0	161
Güvenlik Görevlisi	126	15	141
Temizlik Görevlisi	116	25	141
Kalorifer Ateşçisi (Katı Ve Sıvı Yakıt)	118	2	120
Satış Danışmanı / Uzmanı	59	60	119
Şoför-Yük Taşıma	109	0	109
Seramik İmal İşçisi	37	58	95

Kaynak: İŞKUR

Kütahya ilinde 6 bin 458 tane işe yerleştirmeyle Beden İşçisi (Genel) mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının % 65,8'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Kablo Montaj İşçisi ve Garson (Servis Elemanı) meslekleri takip etmektedir. Kadınlar en çok Beden İşçisi (Genel), Garson (Servis Elemanı) ve İş Makineleri Bakım Ve Onarımcısı mesleklerinde işe yerleştirilirken, erkekler en çok Beden İşçisi (Genel), Kablo Montaj İşçisi ve Satış Danışmanı / Uzmanı mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; Hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Bir yıl kesintisiz olarak İŞKUR sistemi ya da ofisleri kullanmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca İş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR'un hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabileceklerdir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı

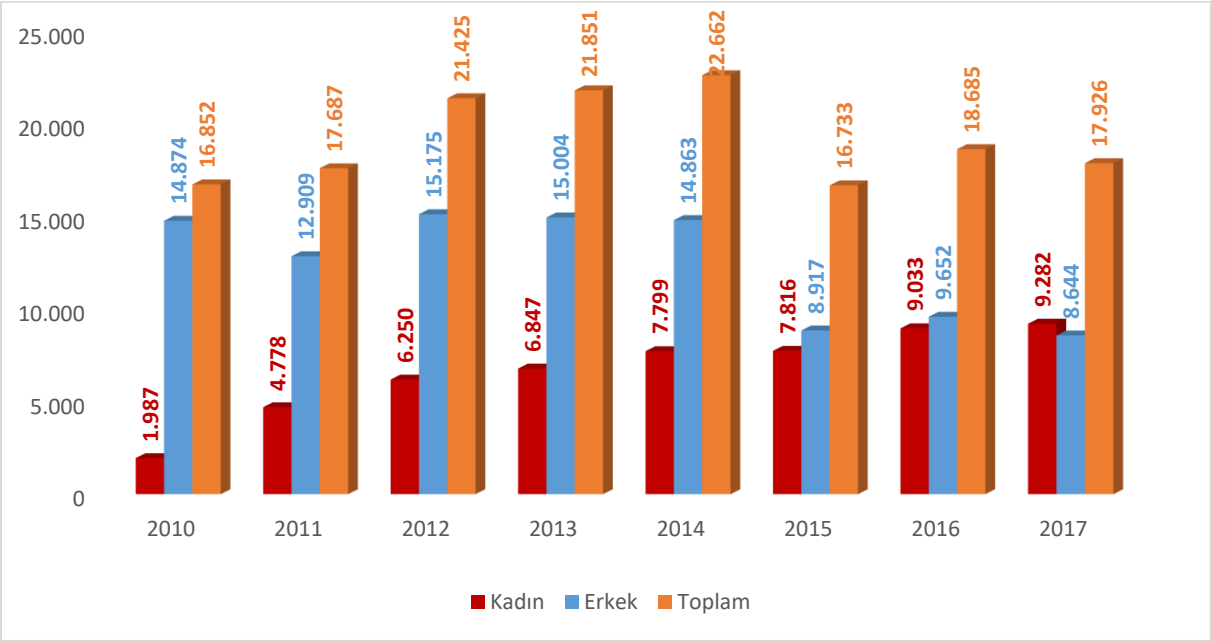

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Kütahya ilinde İŞKUR'a kayıtlı 16 bin 852 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 14 bin 874'ü erkek, bin 987'si ise kadınlardan oluşmaktadır. 2017 yılında ise toplam 17 bin 926 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında dalgalı seyir dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında Kütahya'da bin 987 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2017 yılında yaklaşık önemli ölçüde artarak 9 bin 282'ye yükselmiştir. Bu artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Kütahya ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Kütahya ilinde Kuruma kayıtlı 5 bin 704 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Kütahya ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %31,8'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Büro Memuru (Genel) ve Temizlik Görevlisi meslekleri takip etmiştir. Kadınlarda en çok Beden İşçisi,

Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Temizlik) gibi mesleklerin yanı sıra Büro Memuru (Genel), Satış Danışmanı / Uzmanı ve Sekreter gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	96	1.355	369	1.724
2011	83	1.029	496	1.525
2012	113	1.548	569	2.117
2013	88	1.311	571	1.882
2014	67	661	411	1.072
2015	78	1.014	455	1.469
2016	52	787	333	1.120
2017	62	1.079	336	1.415

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları özellikle İşbaşı Eğitim Programlarının daha ön plana çıkmasından sonra azalma eğilimi içerisine girmiştir. 2017 yılında ise düzenlenen 62 mesleki eğitim kursuna bin 415 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 336'sı erkek, bin 79'u kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2017 yılında kursiyerlerin yüzde yaklaşık 76'sı kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında

katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Oto Koltuk Kılıf Dikim Elemanı
Oto Koltuk Kılıf Dikim Elemanı	Arıcı	Çini İşlemecisi
Çini İşlemecisi	Terzi	Dokuma Konfeksiyon Makineci
Dokuma Konfeksiyon Makineci	Bilgisayar Operatörü (Çizim Programları)	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)
İç Giyim Konfeksiyon Makineci	Sığır Yetiştiricisi	İç Giyim Konfeksiyon Makineci
Manda Yetiştiricisi	İç Giyim Konfeksiyon Makineci	Manda Yetiştiricisi
Hasta Ve Yaşlı Bakım Elemanı	Hasta Ve Yaşlı Bakım Elemanı	Süt Sığırı Yetiştiricisi
Süt Sığırı Yetiştiricisi	Çorap Örme Makinesi Operatörü	Hasta Ve Yaşlı Bakım Elemanı
Arıcı	Dokuma Konfeksiyon Makineci	Keçe Aksesuarları Yapımcısı
Örtüaltı Sebze Yetiştiricisi (Seracı)	Mantar Yetiştiricisi	Kadın İç Giysileri Dikimi Elemanı

2017 yılında en fazla Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan, Oto Koltuk Kılıf Dikim Elemanı ve Çini İşlemecisi mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Oto Koltuk Kılıf Dikim Elemanı, Çini İşlemecisi ve Dokuma Konfeksiyon Makineci mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan), Arıcı ve Terzi mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	10	4	8	12
2011	42	13	69	82
2012	108	70	137	207
2013	336	729	483	1.212
2014	268	595	449	1.044
2015	615	869	906	1.775
2016	849	881	1.170	2.051
2017	909	1.222	1.068	2.290

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş

tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2012 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. 2017 yılında düzenlenen toplam kurs sayısı 2016 yılına göre yaklaşık yüzde 7 oranında artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasınında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2017 yılında 909 program düzenlenmiş olup toplam 2 bin 290 kişi programa katılmıştır. Katılımcıların yaklaşık yüzde 53,4'ü kadınlardan yüzde 46,6'sı erkeklerden oluşmaktadır 2017 yılı verilerine göre işbaşı eğitim programlarından yararlanan kişi sayısı bir önceki yıl verilerine kıyasla yüzde 11,7 oranında artış göstermiştir.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Seramik İmal İşçisi	Garson (Servis Elemanı)	Seramik İmal İşçisi
Kablo Montaj İşçisi	Reyon Görevlisi	Kablo Montaj İşçisi
Garson (Servis Elemanı)	Tuğla İmal İşçisi	Kalite Kontrolcü
Kalite Kontrolcü	Kablo Montaj İşçisi	Oto Koltuk Kılıf Dikim Elemanı
Reyon Görevlisi	Satış Danışmanı / Uzmanı	Ön Muhasebeci
Oto Koltuk Kılıf Dikim Elemanı	Seramik İmal İşçisi	Aşçı Yardımcısı
Satış Danışmanı / Uzmanı	Elektronik Montörü (Genel)	Satış Danışmanı / Uzmanı
Ön Muhasebeci	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	Garson (Servis Elemanı)
Tuğla İmal İşçisi	Maden Paketleme İşçisi (Bor)	Makineci (Dikiş)
Aşçı Yardımcısı	Ön Muhasebeci	Paketleme İşçisi (Cam)

Kaynak: İŞKUR

2017 yılında en fazla Seramik İmal İşçisi, Kablo Montaj İşçisi ve Garson (Servis Elemanı) mesleklerinde işbaşı eğitim programı düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Seramik İmal İşçisi, Kablo Montaj İşçisi ve Kalite Kontrolcü mesleğinde program düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en

fazla Garson (Servis Elemanı), Reyon Görevlisi ve Tuğla İmal İşçisi mesleklerinde program düzenlenmiştir.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	2	24	26	50
2011	10	108	125	233
2012	10	137	126	263
2013	12	170	138	308
2014	11	98	130	228
2015	24	302	323	625
2016	28	282	443	725
2017	34	376	503	879

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2017 yılında 34 tane girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2017 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı 2016 yılına göre yaklaşık yüzde 21,4 daha fazladır. Programa 2017 yılında 376'sı kadın, 503'ü erkek olmak üzere toplam 879 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2017)

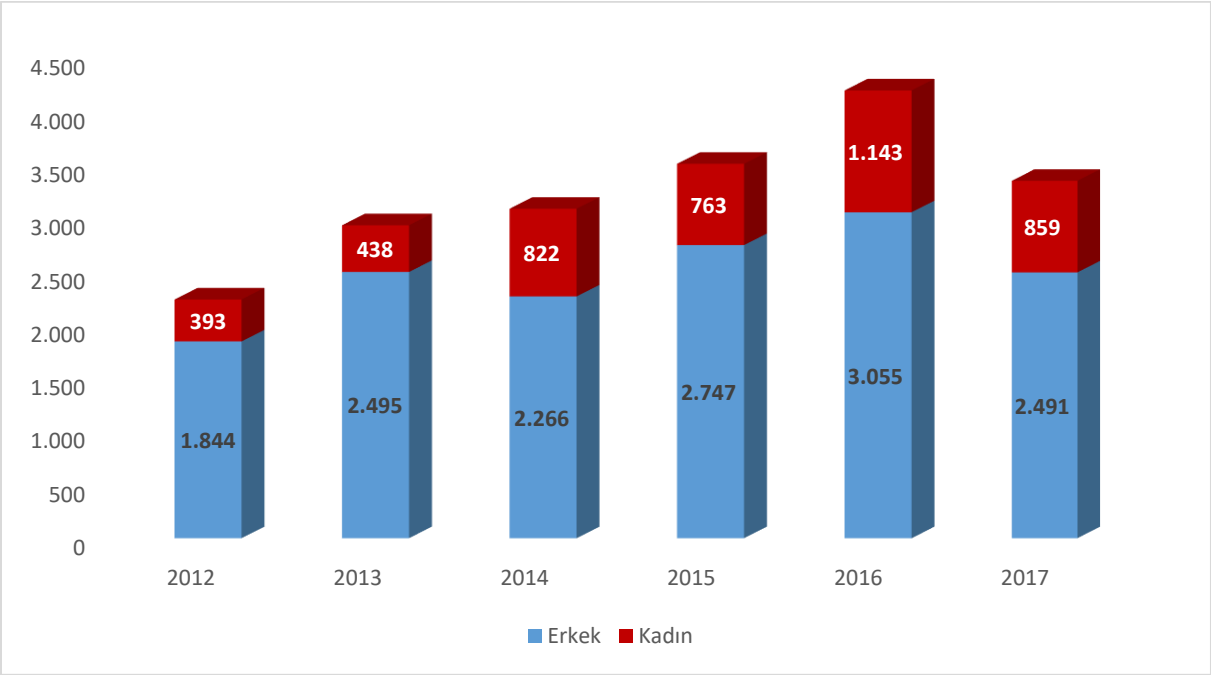

Kaynak: İŞKUR

Kütahya ilinde 2017 yılında yüzde 25,6'sı kadın olmak üzere 3 bin 350 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2017 yılında 2016 yılına göre yüzde 20,2 oranında azalış göstermiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hane halkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2018 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 2 Nisan - 11 Mayıs 2018 tarihleri arasında Türkiye genelinde 89 bin 324 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2019 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Kütahya ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Kütahya ilinde 427 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 28 bin 430 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Kütahya ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8'de Kütahya ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşveren Sayısı
İmalat	126
Toptan ve perakende ticaret	87
İnşaat	59
Ulaştırma ve depolama	29
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	23
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	23
Madencilik ve taş ocakçılığı	23
Eğitim	19
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	16
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	8
Diğer hizmet faaliyetleri	6
Gayrimenkul faaliyetleri	3
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2
Finans ve sigorta faaliyetleri	2
Bilgi ve iletişim	1
Genel Toplam	**427**

Kaynak: İPA 2018

Kütahya ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Kütahya ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 29,5'i İmalat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 29,1'dir. Bu durumda Kütahya ilinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki

ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İmalat sonra en fazla işyeri Toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 20,3'ü Toptan ve perakende ticaret sektörde bulunmaktadır. Bu sektörde yüzde 18,4 olan Türkiye ortalamasının üzerinde bir oran olarak gerçekleşmiştir.

En az işyeri ise sırasıyla Bilgi ve iletişim, Finans ve sigorta faaliyetleri, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor; Gayrimenkul faaliyetleri, Diğer hizmet faaliyetleri, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörleri olarak gerçeklemiştir. Ancak bu tablo incelenirken Kütahya ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

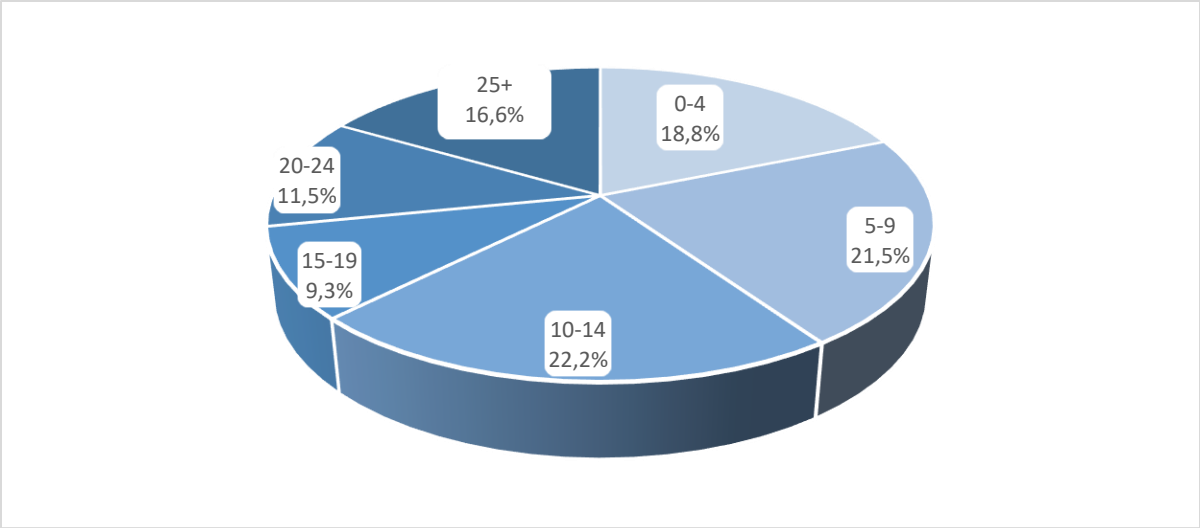

Kaynak: İPA 2018

Şekil 5'te görüldüğü üzere Kütahya ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 21,5'i 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 0-4 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 18,8'dir. İşyerlerinin yaklaşık yüzde 40,3'ü 0-9 yaş aralığındadır. İşyerlerinin yüzde 28,1'i ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir. Kütahya ilinde araştırma kapsamındaki her 5 işyerinden 2 tanesinin kuruluşu 10 yıla ulaşmamıştır. Araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 22,2'si 10-14 yaş aralığındadır.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı

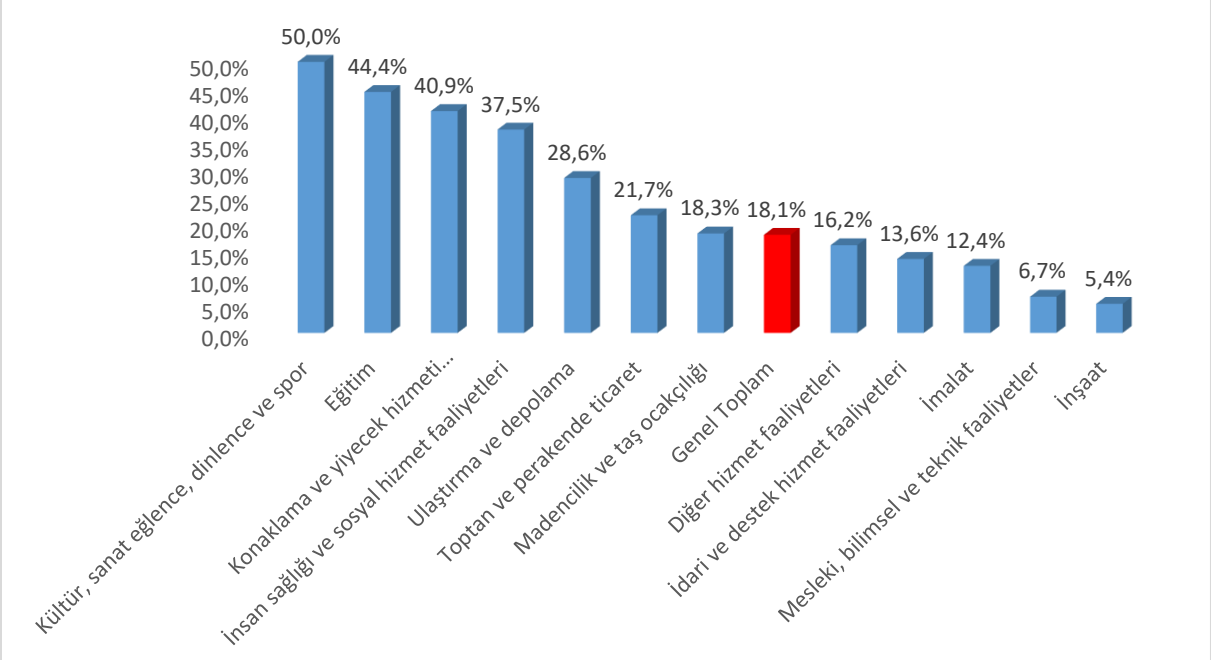

Kaynak: İPA 2018

Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 50'sinde part-time çalışan bulunmaktadır. Kütahya ili genelinde part-time çalışması olan işyerleri oranı yüzde 18,1 olarak gerçekleşmiştir. Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörü Türkiye genelinde yüzde 28,1 olarak gerçekleşmiştir. Kütahya ilinde ikinci sırada Eğitim sektörü yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 44,4'ünde part-time çalışanı bulunmaktadır Üçüncü sırada ise yüzde 40,9 ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü yer almıştır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir.

Şekil 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu

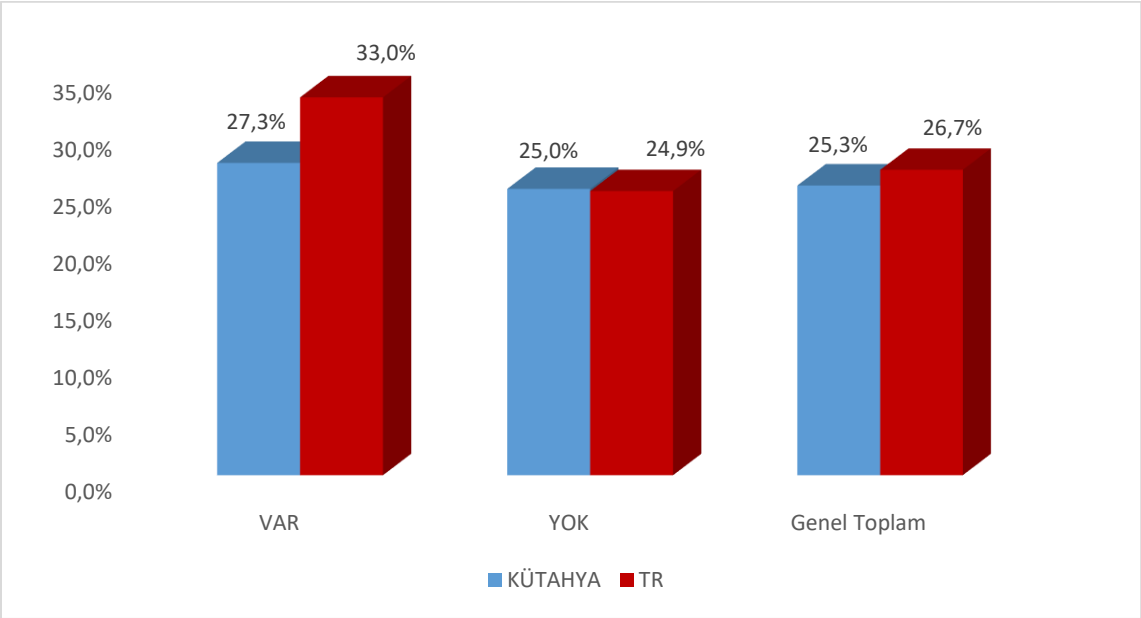

Kaynak: İPA 2018

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,7'sini kadınlar oluşturmaktayken Kütahya ilinde bu oran yüzde 25,3 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Kütahya ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 27,3 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 25 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 33 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,9'da kalmıştır. Kütahya ilinde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir. Türkiye geneli ile benzer bir durum söz konusudur.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

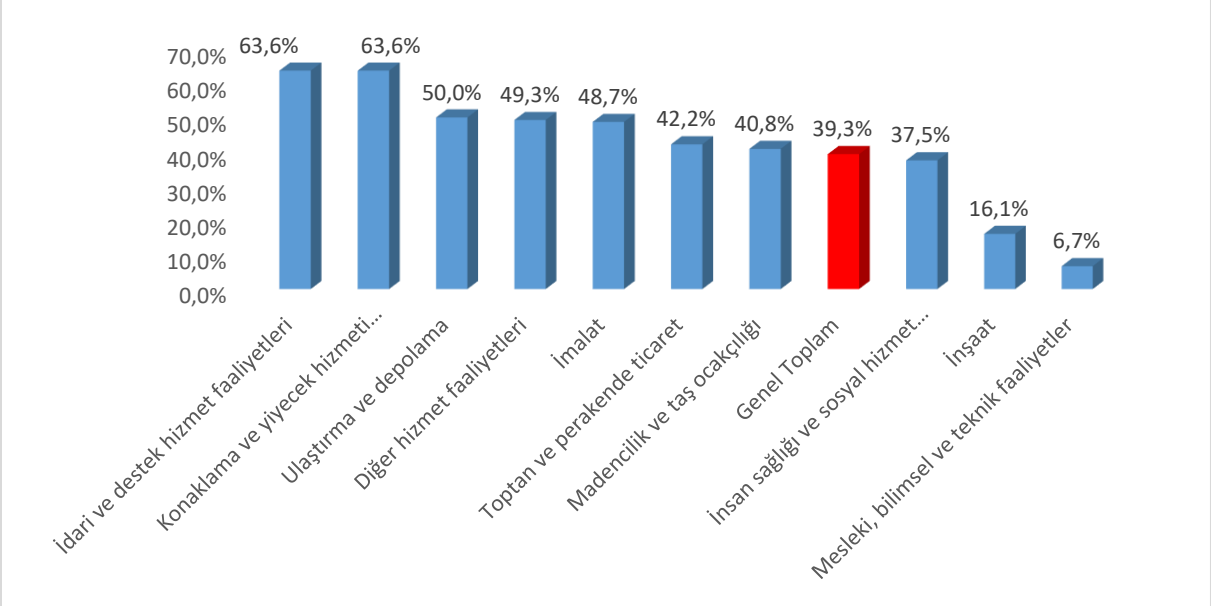

Kaynak: İPA 2018

Kütahya ilinde işyerlerinin yüzde 39,3'ünde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 26,3'tür. Kütahya ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri yüzde 63,3'lük oranla İdari ve destek hizmet faaliyetleri ve Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde görünmektedir. Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü ise yüzde 6,7 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektörlerden biri olmuştur. Vardiyalı çalışmayı az yapan bir diğer sektör olan inşaat sektöründe bu oran yüzde 16,1 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu sektörde vardiyalı çalışmanın az yapılmasının nedeni ise işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Kütahya ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Ulaştırma ve depolama, Diğer hizmet faaliyetleri, İmalat Madencilik ve taş ocakçılığı, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, İmalat, Toptan ve perakende ticaret ve Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

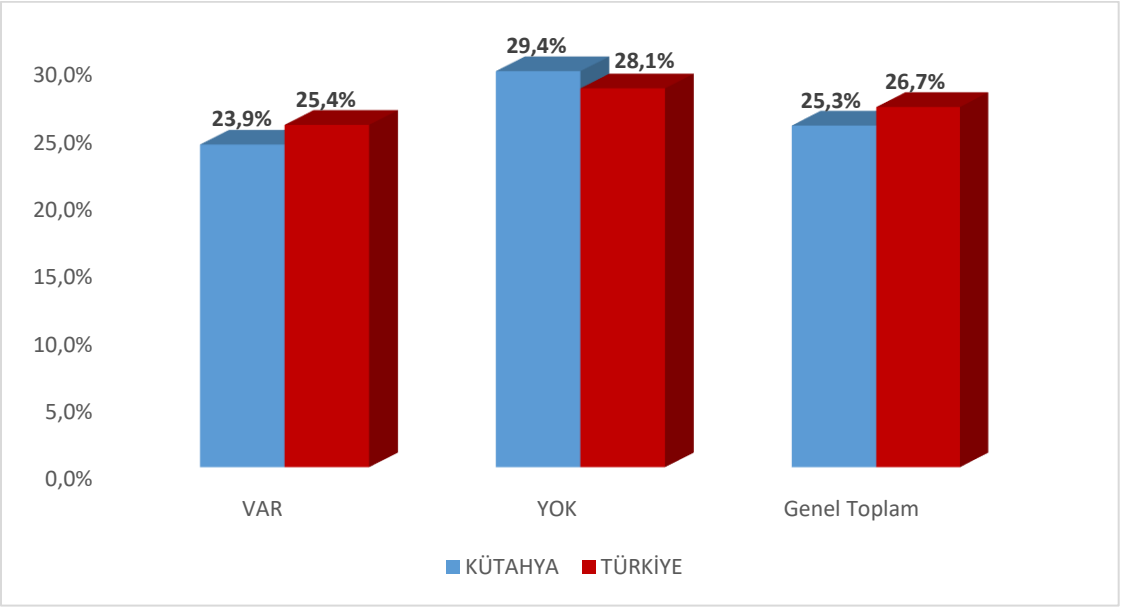

Kaynak: İPA 2018

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilimle aynı yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Kütahya ilinde Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine kıyasla daha azdır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 23,9'u kadın, yüzde 76,1'i ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 29,4'a çıkmaktadır. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Kütahya ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 25,3'ünün kadınlardan oluşmasıdır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece

2,7 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Kütahya ilinde de aynı yönlü olarak yüzde 5,5 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

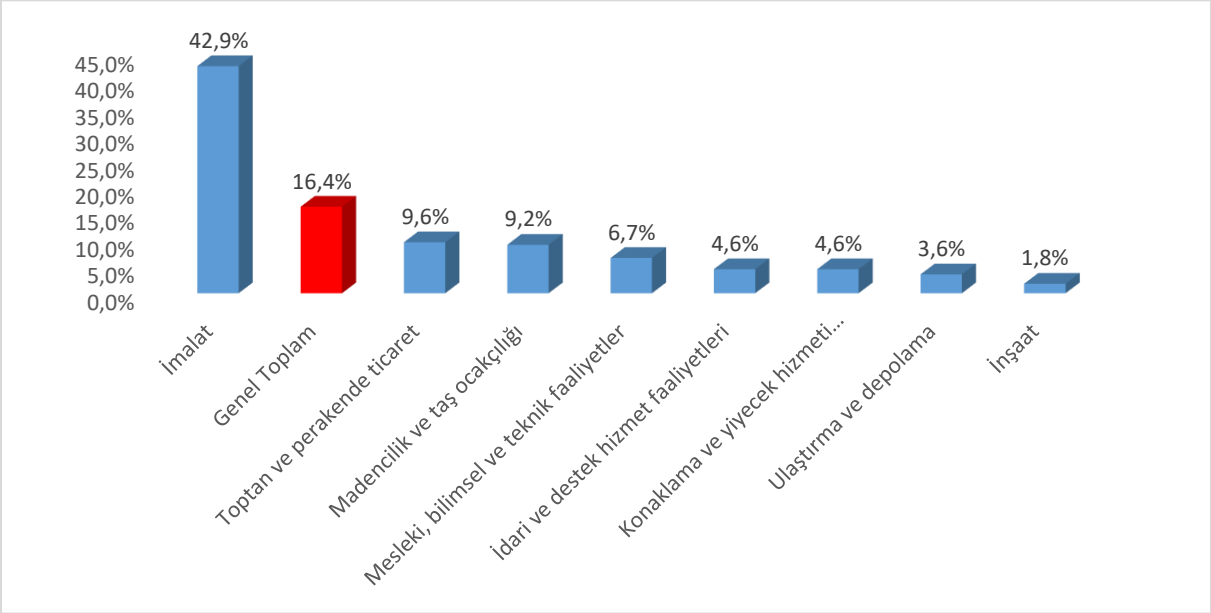

Kaynak: İPA 2018

Kütahya ilinde 17 sektörden 8 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. Kütahya genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 16,4'ü ihracat yapmaktadır. İlk sırayı İmalat sektöründe bulunan işyerleri yüzde 42,9 ile alırken, ikinci sırada ise yüzde 9,6 ile Toptan ve perakende ticaret sektörü bulunmaktadır.Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 22,4'ü ihracat yapmakta ilk iki sektör olarak yüzde 53,2 ile İmalat ve yüzde 27,4 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İmalat sektörü ilin önemli bir payını oluştururken ihracat yapan işyerlerinde de yoğunluktadır. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: Ar-Ge Çalışması Yapan İşyeri Durumu

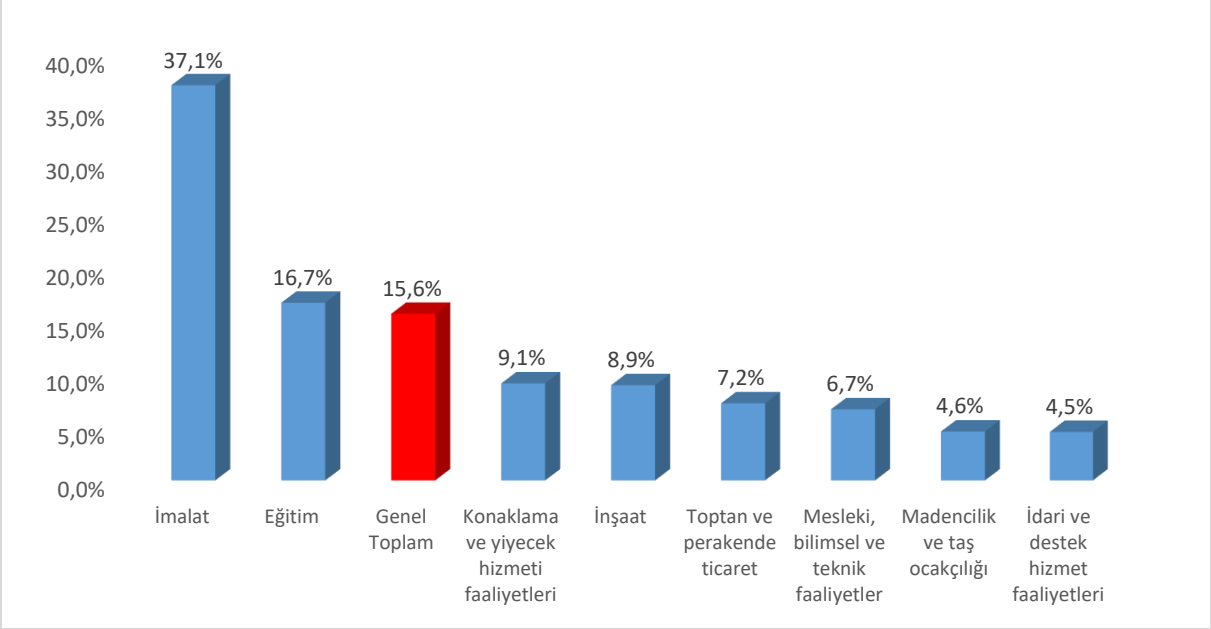

Kaynak: İPA 2018

Kütahya ilinde 17 sektörden 8 sektörde bulunan işyerleri Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 15,6 olarak gerçekleşmiştir. İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 37,1'i Ar-Ge çalışması yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 16,7 ile Eğitim sektörü bulunmaktadır. Üçüncü ve dördüncü sırada ise yüzde 9,1 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ve yüzde 8,9 ile İnşaat sektörleri yer almaktadır. İmalat ve Eğitim sektörlerindeki işyerleri Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı anlamında Kütahya ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 14,5'i Ar-Ge çalışması yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 33,5 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 31,2 ile İmalat sektörleri ön plana çıkmaktadır. Kütahya ilinde en fazla işverenlerin İmalat sektöründe olmasıyla beraber Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranında da imalat sektörünün ilk sırada yer olması dikkat çekicidir.

Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşyeri Oranı (%)

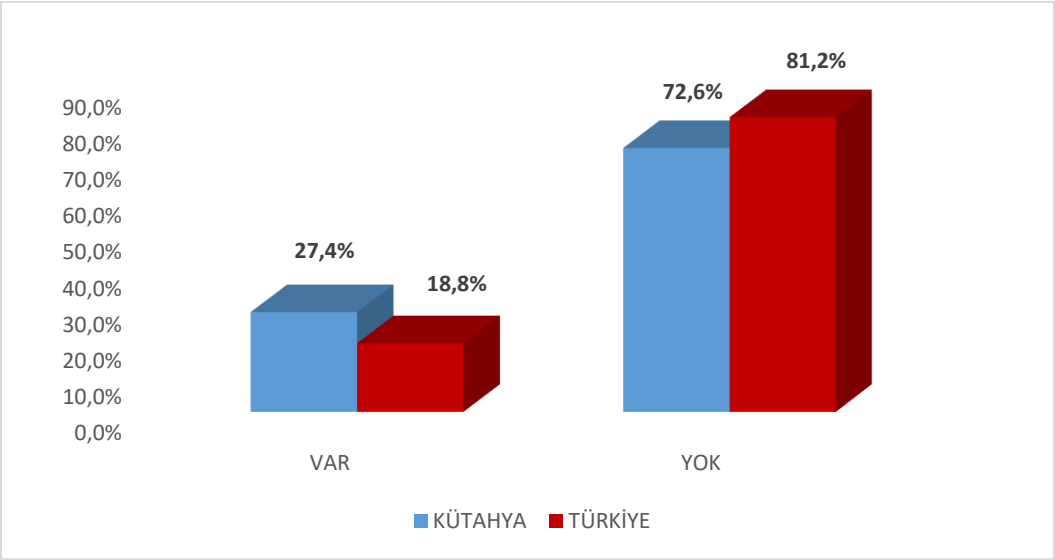

Kaynak: İPA 2018

Kütahya ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin yüzde 27,4'ü gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 18,8 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 13'te planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 13: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)

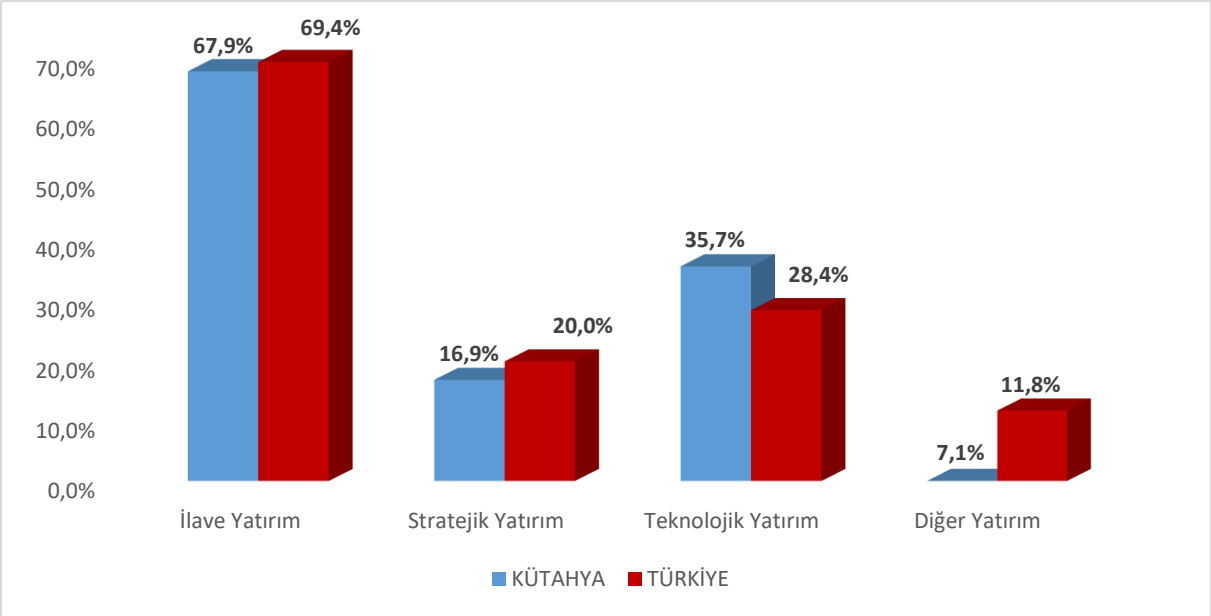

Kaynak: İPA 2018

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işyerleri yatırım türlerine göre incelendiğinde; Kütahya ilinde yatırım yapmayı planlayan 20+ çalışanı olan işverenlerin yüzde 67,9'u'i ilave yatırım, yüzde 35,7'si teknolojik yatırım ve yüzde 16,9'u stratejik yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde

69,4'ü ilave yatırım, yüzde 28,4'ü teknolojik yatırım, yüzde 20'si stratejik yatırım ve yüzde 11.8'i diğer yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

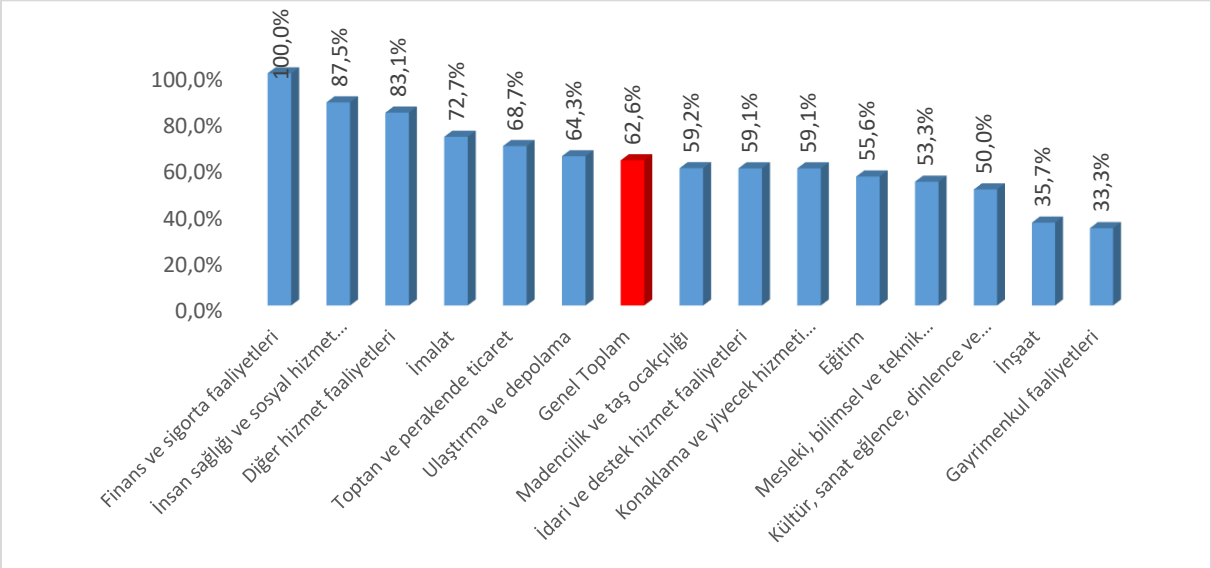

Kaynak: İPA 2018

Şekil 14'te İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Kütahya ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 62,6'sı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 46,7 olarak gerçekleşerek, bu oran Kütahya ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Kütahya ilinde Finans ve sigorta faaliyetleri sektörlerinde yer alan işyerlerinin yüzde 100'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Bu oran çok yüksek olsa da İPA kapsamında 2 Finans ve sigorta faaliyetleri sektörlerinde firmaya ziyaret düzenlendiği unutulmamalıdır. İlin en çok işyerine sahip olan İmalat sektöründe ise bu oran yüzde 72,7 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs
Madencilik ve taş ocakçılığı	7,7%	53,5%	84,5%	38,4%	7,7%	7,7%
İmalat	6,8%	75,0%	81,8%	51,2%	5,7%	10,2%
İnşaat	0,0%	75,0%	85,0%	30,0%	0,0%	0,0%
Toptan ve perakende ticaret	7,0%	71,9%	84,2%	49,1%	5,3%	7,0%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	66,7%	83,3%	77,8%	0,0%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	53,8%	69,2%	76,9%	0,0%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	100,0%	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	62,5%	75,0%	62,5%	0,0%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	61,5%	92,3%	23,1%	0,0%	0,0%
Eğitim	10,0%	60,0%	60,0%	60,0%	10,0%	10,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	57,1%	85,7%	14,3%	0,0%	0,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	79,6%	79,6%	39,8%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**4,7%**	**69,1%**	**81,6%**	**49,6%**	**3,9%**	**5,9%**

Kaynak: İPA 2018

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan işyerleri en çok yüzde 81,6 ile Eleman Talebi hizmetinden yararlanmıştır. İşyerlerinin 69,1'i Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetinden yararlanırken yüzde 49,6'sı İEP hizmetinden yararlanmak için İŞKUR ile iletişime geçmiştir.

Kütahya ilinde Finans ve sigorta faaliyetleri, Gayrimenkul faaliyetleri ve Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörlerinde yer alan işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki Tablo 9'da yer almaktadır. Finans ve sigorta faaliyetleri sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerleri, hem Danışmanlık ve Yönlendirme hem Eleman Talebi hem de İEP hizmetinden faydalanmışlardır. Gayrimenkul faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanma oranı yüksek çıkmıştır ancak bu sektörde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olduğu gözden kaçırılmamalıdır. Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründeki işyerlerinin tamamı ise Eleman Talebi hizmetinden faydalanmıştır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanan İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 85,7'si Eleman Talebi, yüzde 57,1'i ise hem Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetlerinden faydalanmıştır.

Özellikle kısa çalışma ödeneği almak için diğer sektörlere nazaran Eğitim ve Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri işverenleri daha çok İŞKUR ile temasa geçmiştir. Bu sonuçtan hareketle Kütahya ilinde, zorlayıcı sebepler dolayısıyla Eğitim ve Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründeki işyerlerinin daha çok İŞKUR'dan destek almış olduğu söylenebilir.

Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlananların Memnuniyet Durumu

Memnuniyet	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İşbaşı Eğitim Programları	Kısa Çalışma Ödeneği	Mesleki Eğitim Kursu
Kararsızım	16,7%	0,6%	3,4%	3,2%	20,1%	6,7%
Memnun Değilim	8,4%	0,6%	0,5%	0,8%	0,0%	0,0%
Memnunum	74,9%	98,9%	96,2%	96,1%	79,9%	93,3%

Kaynak: İPA 2018

Kütahya ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlananların memnuniyet oranları incelendiğinde; en fazla memnuniyet yüzde 98,9 ile Danışmanlık ve Yönlendirme hizmeti olmuştur. Bu hizmeti memnuniyet düzeyinde yüzde 96,2 ile Eleman Talebi, yüzde 96,1 ile İşbaşı Eğitim Programları hizmeti izlemektedir. Bu hizmetleri yüzde 93,3 Mesleki eğitim kursu, yüzde 79,9 ile Kısa Çalışma Ödeneği ve yüzde 74,9 ile Çalışanlara Yönelik Eğitim hizmetleri izlemektedir.

Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

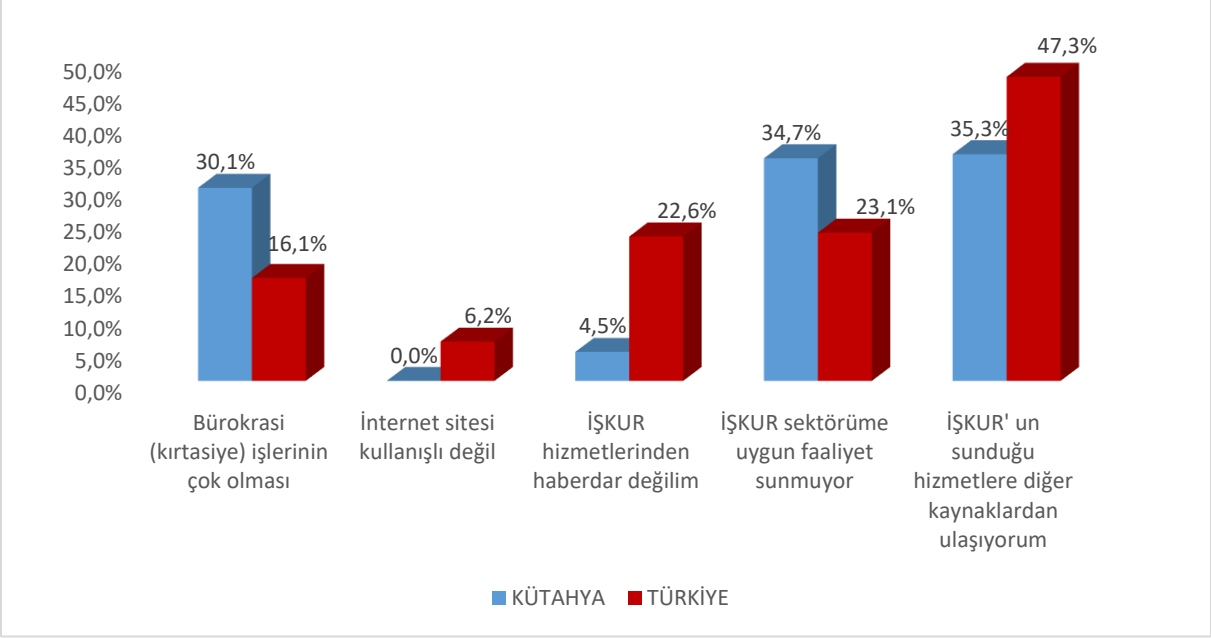

Kaynak: İPA 2018

Kütahya ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 35,3 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi, yüzde 34,7 İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması, 30,1 ile Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması ve yüzde 4,5 ile İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise Kütahya ilinde olduğu gibi ilk sırada yüzde 47,3 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde iki ve üçüncü sırada yüzde 23,1 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması ve yüzde 22,6 ile İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim gerekçe gösterilmiştir.

Mevcut İstihdam

Kütahya ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Kütahya ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 28 bin 430 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 21 bin 225 çalışan erkeklerden, 7 bin 205 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 11: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İmalat	4.011	10.452	14.464
Toptan ve perakende ticaret	1.068	2.603	3.671
İnşaat	123	2.447	2.570
Madencilik ve taş ocakçılığı	171	1.946	2.117
Ulaştırma ve depolama	164	1.105	1.269
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	291	865	1.156
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	366	658	1.024
Eğitim	350	248	598
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	350	185	536
Diğer hizmet faaliyetleri	206	258	464
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	67	293	360
Gayrimenkul faaliyetleri	16	66	82
Finans ve sigorta faaliyetleri	19	52	71
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	43	43
Bilgi ve iletişim	1	5	6
Genel Toplam	**7.205**	**21.225**	**28.430**

Kaynak: İPA 2018

Sektörlere göre dağılımda ise; Kütahya ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat ile Toptan ve perakende ticaret sektörlerinde istihdam edilmektedir. Erkeklerin yüzde 49,2'si, kadınların ise yüzde 55,7'si İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. Toplam çalışan sayıları içinde ise imalat sektöründe çalışma oranı yaklaşık yüzde 50,9 olarak gerçekleşmiştir.

Kütahya ilinde 20+ çalışanı olan Eğitim ve İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe kadın çalışan sayısı, erkek çalışan sayısından daha olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde de Sağlık ve Eğitim sektörlerinde kadınlar erkeklerden daha fazla sayıda çalışmaktadır.

Tablo 12: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	2.095	7.979	10.074
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1.698	3.865	5.562
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1.254	3.799	5.054
Profesyonel Meslek Mensupları	775	1.280	2.055
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	342	1.562	1.904
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	520	1.220	1.740
Hizmet Ve Satış Elemanları	445	1.113	1.558
Yöneticiler	42	345	387
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	35	62	96
Genel Toplam	**7.205**	**21.225**	**28.430**

Kaynak: İPA 2018

Toplam çalışanların içerisinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar grubunda çalışanların oranı diğer meslek grupları ile kıyaslandığında önemli bir ölçüde ayrışmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 35,4'ü, erkek çalışanların yüzde 37,6'sı ve kadın çalışanların yüzde 29'u bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise yüzde 19,6 oranı ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer alırken, üçüncü sırada ise yüze 17,7 oranı ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu yer almaktadır.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grupları ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları, Yöneticiler ve Hizmet Ve Satış Elemanları olmuştur.

Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Seramik İmal İşçisi	Kablo Montaj İşçisi	Seramik İmal İşçisi
Kablo Montaj İşçisi	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Beden İşçisi (Genel)
Beden İşçisi (Genel)	Seramik İmal İşçisi	Porselen Ve Seramik Eşyası İmal İşçisi
Porselen Ve Seramik Eşyası İmal İşçisi	Paketleme İşçisi (Cam)	Kablo Montaj İşçisi
Paketleme İşçisi (Cam)	Konfeksiyon İşçisi	Şoför-Yük Taşıma
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Kablo İmal Makinesi Operatörü	Madenci (Genel)
Madenci (Genel)	Temizlik Görevlisi	Paketleme İşçisi (Cam)
Şoför-Yük Taşıma	Büro Memuru (Genel)	Büro Memuru (Genel)
Büro Memuru (Genel)	Beden İşçisi (Genel)	Paketleme İşçisi
Diğer Kauçuk Mamuller İmalat İşçileri	Porselen Ve Seramik Eşyası İmal İşçisi	Şoför (Yolcu Taşıma)

Kaynak: İPA 2018

Tablo 13'te ise Kütahya ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Kütahya ilinde İPA kapsamında ziyaret edilmiş işyerlerinde çalışanlar gözününe alındığında Seramik İmal İşçisi mesleği ilk sırada yer almıştır. Erkeklerde de Seramik İmal İşçisi mesleği ilk sırada yer almaktadır. Seramik İmal İşçisi mesleğinin hem erkeklerde hem de toplamda ilk sırada yer alması erkek çalışanların toplam içindeki oransal yüksekliğini bize göstermektedir. Kadınlarda Kablo Montaj İşçisi mesleği en fazla çalışılan meslektir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
İmalat	482	3,2%	26,4%
Madencilik ve taş ocakçılığı	62	2,8%	31,9%
Toptan ve perakende ticaret	62	1,7%	19,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	59	5,4%	13,6%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	42	3,5%	9,1%
İnşaat	19	0,7%	12,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	12	3,1%	20,0%
Ulaştırma ve depolama	9	0,7%	10,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	8	1,5%	37,5%
Eğitim	5	0,9%	11,1%
Diğer hizmet faaliyetleri	1	0,2%	16,2%
Genel Toplam	**760**	**2,6%**	**19,3%**

Kaynak: İPA 2018

Kütahya ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 82 işyerinde 760 açık iş tespit edilmiştir. Kütahya ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir.

760 kişilik açık işin yüzde 63,4'üne tekabül eden 482 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Madencilik ve taş ocakçılığı ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörleridir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 14'ten de görüleceği üzere Kütahya ilinde açık iş oranı yüzde 2,6 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Kütahya ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında yaklaşık her 97 kişilik dolu kadronun yanında yaklaşık 3 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 5,4 ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü olarak tespit edilmiştir.

Kütahya ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 19,3'ünde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 23,3 olarak gerçekleşmiştir.

Açık iş verme oranında, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü yüzde 37,5 ile ön plana çıksa da, sektörde Kütahya ilinde 20+ çalışanı olan 8 işyeri bulunmaktadır. Bu nedenle Kütahya ilinde hem işyeri sayısı hem de açık iş sayısı dikkate alındığında, İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. İmalat sektöründe yer alan her 4 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır.

Şekil 16: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

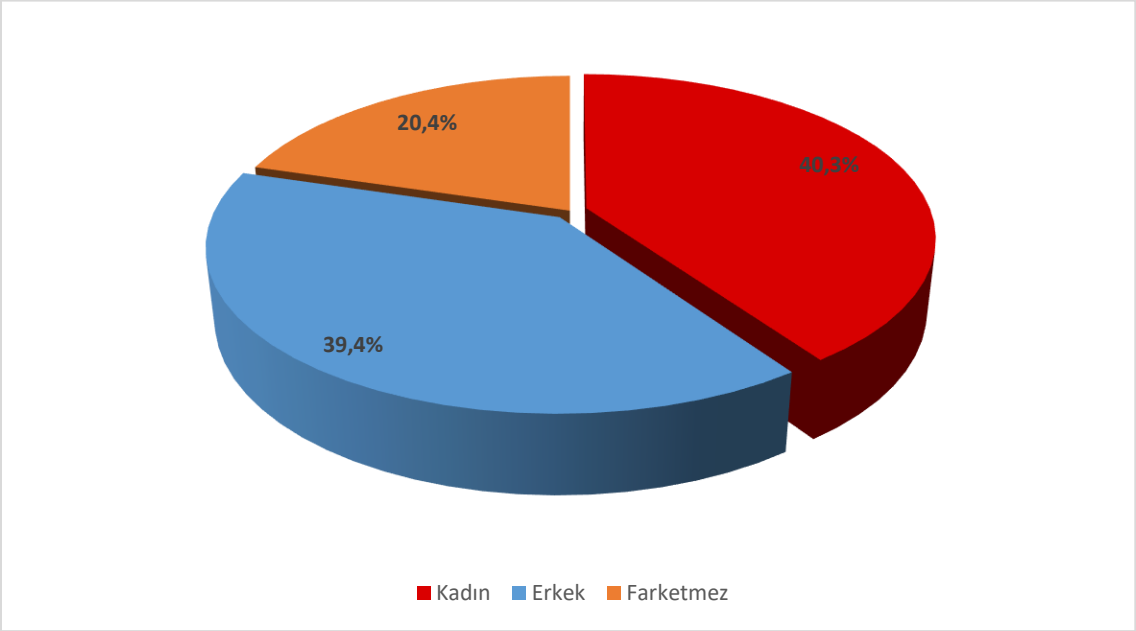

Kaynak: İPA 2018

Şekil 16'da Kütahya ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Kütahya ilinde açık işlerin yüzde 39,4'ünde işverenler erkek işgücü talep etmekte iken, bu oran Türkiye genelinde de yüzde 39,4 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 8,9 iken, Kütahya ilinde yüzde 40,3 düzeyinde gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde işverenlerin yaklaşık yarısı açık işlerinde herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunmamıştır. Kütahya ilinde ise işverenlerin yüzde 20,4'ü açık işlerinde cinsiyet tercihinde bulunmamıştır.

Şekil 17: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

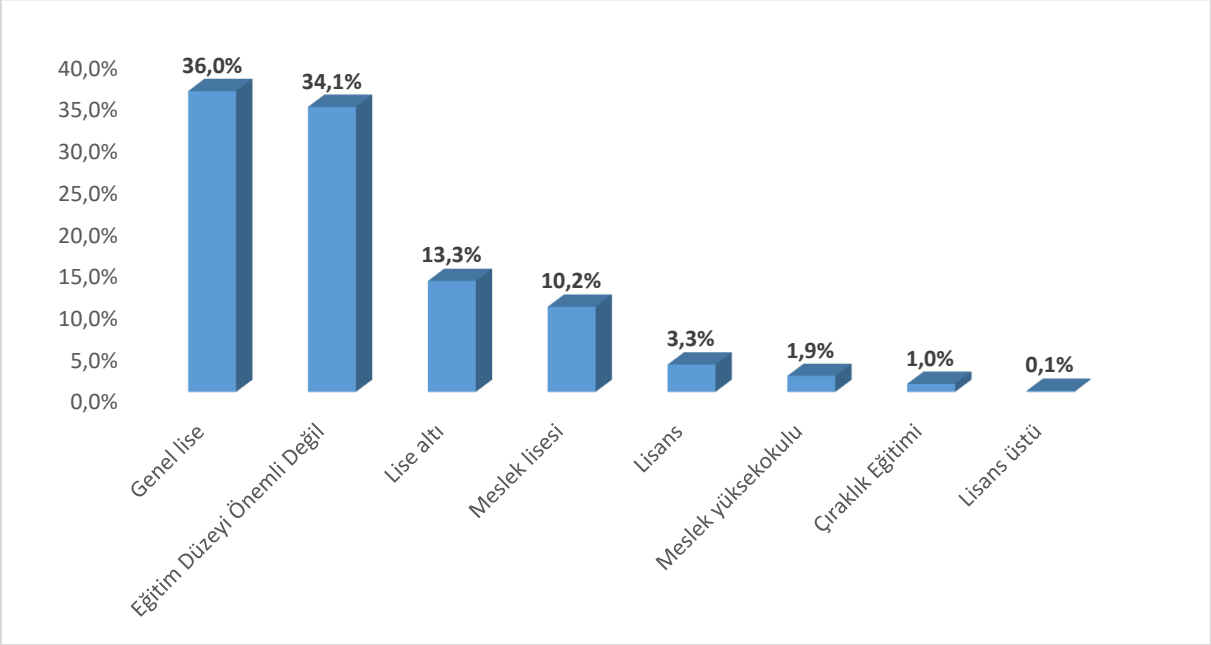

Kaynak: İPA 2018

En fazla oranda talep edilen eğitim düzeyi ise yüzde 36 ile genel lise eğitimi seviyesi olarak görülmektedir. Kütahya ilindeki açık işlerin yüzde 34,1'inde işverenler herhangi bir eğitim düzeyi talep etmemişlerdir. Açık işlerde en az talep edilen eğitim seviyesi ise yüzde 0,1 ile lisans üstüdür.

Şekil 18: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

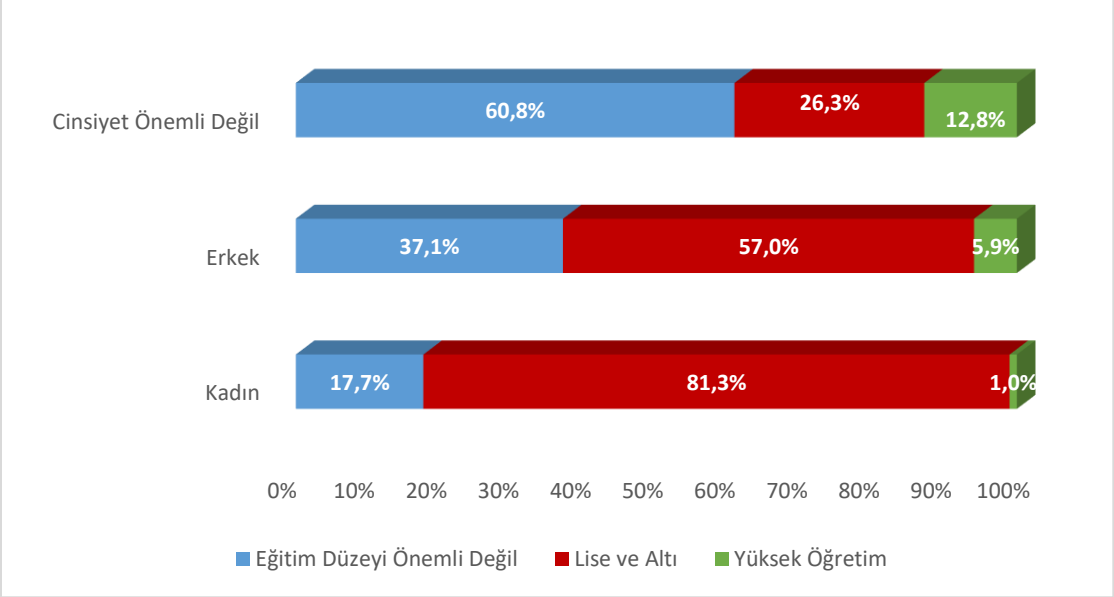

Kaynak: İPA 2018

Şekil 18'de açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 60,8 oranında eğitim düzeyi de önemli görülmemektedir. Yüzde 26,3 oranında lise ve altı seviyesinde ve yüzde 12,8 oranında ise yüksek öğretim seviyesinde işgücü tercih edilmektedir. Erkeklerin tercih edildiği açık işlerde yüzde 37,1 oranında, kadınların tercih edildiği açık işlerde ise yüzde 17,7 oranında eğitim düzeyi önemli görülmemektedir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha az oranda yükseköğretim seviyesinde işgücü talep edilmiştir.

Şekil 19: Açık İşlerde Engelli Çalıştırmak İstenmesi

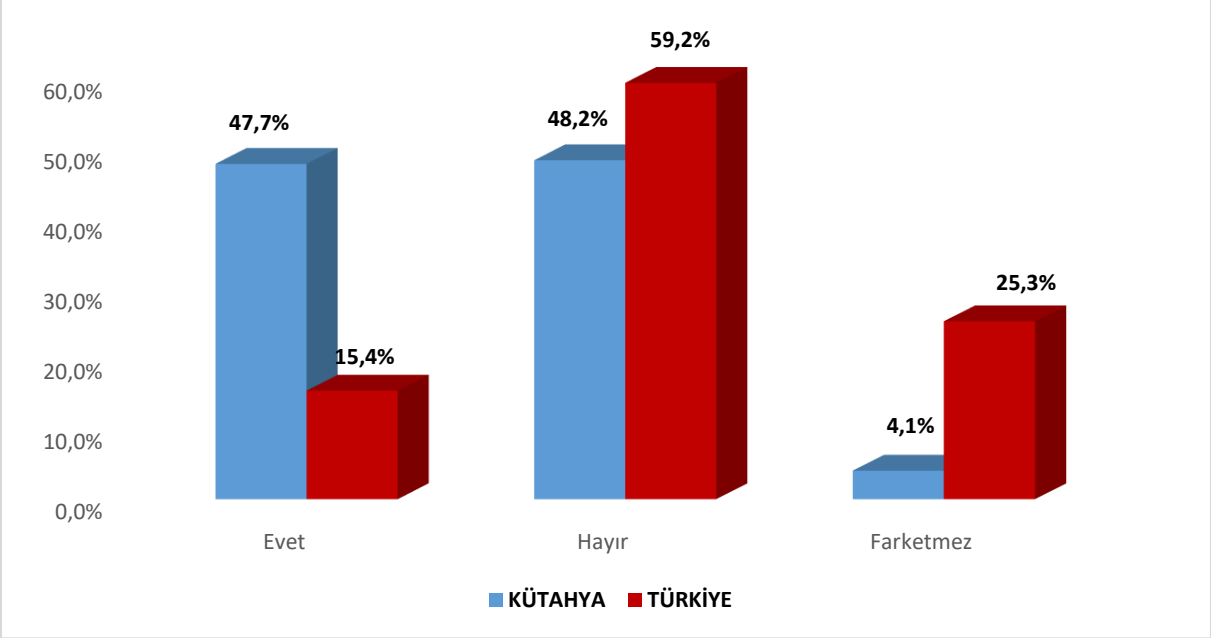

Kaynak: İPA 2018

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Kütahya ilinde yüzde 47,7 oranında evet denilmiştir. Farketmez diyenlerin oranı yüzde 4,1'dir. Yani açık işler açısından genel değerlendirmede her 2 açık iş için 1 engelli tercih edilebileceği söylenmiştir.

Türkiye genelinde ise yüzde 15,4 oranında evet, yüzde 25,3 oranında farketmez denmiştir. Yani her 5 açık iş için 2 engelli tercih edilebileceği söylenmiştir. Kütahya ili Türkiye geneline göre engelli işçi çalıştırma eğiliminin daha yüksek oranda olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 20: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

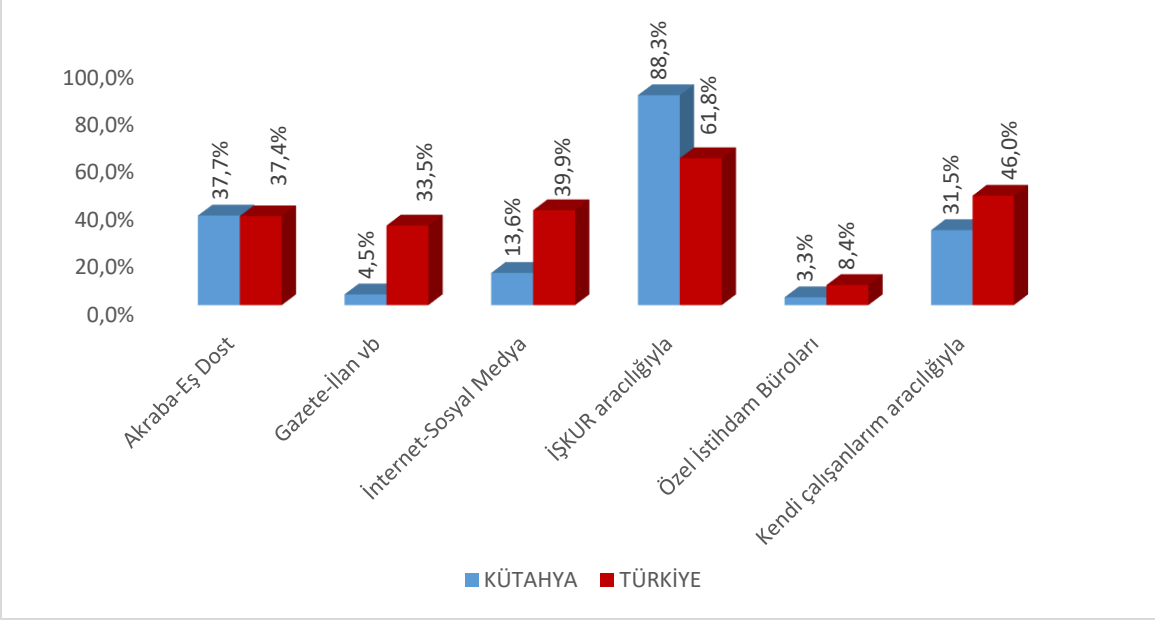

Kaynak: İPA 2018

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 20'de Kütahya ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Kütahya ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 88,3 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 61,8 olarak gerçekleşmiştir. Kütahya ilinde ikinci sırada yüzde 37,7 ile Akraba-Eş Dost Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 31,5 ile Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalı olarak kullanılmıştır.

Tablo 15: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	1	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	3	2	2	2
Takım Çalışması	5	3	3	3
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	2	6	5	4
İletişim ve İfade Yeteneği	4	7	4	5
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	7	4	7	6
Bilgisayar kullanımı	7	5	6	7
Satış ve Pazarlama Becerisi	6	8	8	8
Yabancı Dil	8	-	6	9
Proje Tabanlı Çalışma	-	-	9	10

Kaynak: İPA 2018

Kütahya ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi kadınlarda, erkeklerde, cinsiyetin önemli olmadığı durumlarda ve genel toplamda birinci sırada olduğu görülmektedir.

Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	335	5,7%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	236	4,5%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	128	1,3%
Profesyonel Meslek Mensupları	26	1,3%
Hizmet Ve Satış Elemanları	17	1,1%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	10	0,5%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	7	0,4%
Yöneticiler	1	0,3%
Genel Toplam	**760**	**2,6%**

Kaynak: İPA 2018

Kütahya ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar olduğu tespit edilmiş olup, bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 44,1'dir. İkinci sırada ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu bulunmaktadır.

Kütahya ili için tespit edilen yüzde 2,6'lık açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranı en yüksek oranda yüzde 5,7 ile Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırasıyla Nitelik

Gerektirmeyen Meslekler, Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar gelmektedir. Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu il geneli açık iş oranının üzerinde bulunmaktadır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	28,8%	28,1%	28,8%	85,6%	14,4%	14,4%
Hizmet Ve Satış Elemanları	56,3%	12,5%	18,8%	43,8%	0,0%	6,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	55,4%	0,0%	21,6%	100,0%	7,1%	71,6%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	-	-	-	-	-	-
Profesyonel Meslek Mensupları	12,0%	27,9%	80,0%	76,0%	8,0%	32,1%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	17,2%	0,9%	7,2%	91,0%	0,9%	9,4%
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	-	-	-	-	-	-
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	30,1%	9,6%	19,6%	100,0%	10,0%	30,1%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	63,1%	14,8%	0,0%	67,2%	0,0%	19,7%
Yöneticiler	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Genel Toplam	**37,7%**	**4,5%**	**13,6%**	**88,3%**	**3,3%**	**31,5%**

Kaynak: İPA 2018

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları, Yöneticiler ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin yüzde 100'ü İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Profesyonel Meslek Mensupları, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek gruplarındaki açık işler büyük oranda İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır.

Tablo 18: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
Kablo Montaj İşçisi	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Beden İşçisi (Genel)	6	1	7	4	-	-	5	3	-	2
Pres Operatörü (Yağ)	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Şoför-Yük Taşıma	-	2	-	4	-	-	5	3	-	1
Makine Bakımcı	4	-	1	-	-	-	3	-	-	2
Forklift Operatörü	-	2	4	-	-	-	-	3	-	1
Robot Kaynak Operatörü	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
İş Makineleri Operatörü	3	4	-	5	-	-	2	-	-	1
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	-	2	4	-	-	-	5	1	-	3
Madenci (Genel)	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2

Kaynak: İPA 2018

Tablo 18'de Kütahya ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Kablo Montaj İşçisi, Beden İşçisi (Genel), Makineci (Dikiş), Pres Operatörü (Yağ), Robot Kaynak Operatörü, Madenci (Genel) mesleklerinde aranan becerilerdeki ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olarak ön plana çıkmaktadır.

Şoför-Yük Taşıma, Forklift Operatörü, İş Makineleri Operatörü mesleklerinde Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe Yeteneği; Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik) mesleğinde Takım Çalışması; Makine Bakımcı mesleğinde ise Hesap Yapabilme (Analitik Beceri) becerileri öncelikli olarak aranmaktadır.

Tablo 19: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Kablo Montaj İşçisi	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)	Kablo Montaj İşçisi
Beden İşçisi (Genel)	Pres Operatörü (Yağ)	Madenci (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Satış Elemanı (Perakende)	Şoför-Yük Taşıma	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Pres Operatörü (Yağ)
Sekreter	Makine Bakımcı	Su Şişeleme Makinesi Operatörü	Şoför-Yük Taşıma
Satış Danışmanı / Uzmanı	Forklift Operatörü	Diğer Elektrik Mühendisleri	Makine Bakımcı
Ön Muhasebeci	Robot Kaynak Operatörü	Aşçı Yardımcısı	Forklift Operatörü
Temizlik Görevlisi	İş Makineleri Operatörü	Fizik Öğretmeni-Ortaöğretim	Robot Kaynak Operatörü
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	Satış Temsilcisi / Plasiyer	İş Makineleri Operatörü
Kasiyer	Ahşap Mobilya İmalatçısı	Kalite Kontrolcü	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)
Pazarlamacı	Arge Elemanı	Garson (Servis Elemanı)	Madenci (Genel)

Kaynak: İPA 2018

Kütahya ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Kablo Montaj İşçisi, Beden İşçisi (Genel), Pres Operatörü (Yağ), Şoför-Yük Taşıma, Makine Bakımcı, Forklift Operatörü, Robot Kaynak Operatörü, İş Makineleri Operatörü, Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik) ve Madenci (Genel)'dir.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan üç meslek ise Kablo Montaj İşçisi, Beden İşçisi (Genel) ve Satış Elemanı (Perakende)'dir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan üç meslek Beden İşçisi (Genel), Pres Operatörü (Yağ) ve Şoför-Yük Taşımadır, cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise Beden İşçisi (Genel), Madenci (Genel), Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş meslekleri ön plana çıkmaktadır.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Kütahya ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler

içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 32 bin 229 işyerinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Kütahya ilinde ise 20+ istihdamlı 145 işyeri temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 34 ile Kütahya ilinin eleman temininde ülke genelinden daha fazla eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir. Söz konusu bu oran Türkiye geneli için yüzde 31 olarak hesaplanmıştır.

Kütahya ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Gayrimenkul faaliyetleri, Finans ve sigorta faaliyetleri, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ve Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin İmalat, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Madencilik ve taş ocakçılığı, Toptan ve perakende ticaret, İnşaat ve Eğitim sektörlerinde olduğu görülmektedir..

İmalat sektörü gibi Kütahya ilinde işyeri sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranının yüksek çıkması dikkat çekmektedir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	280
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	227
Madencilik ve taş ocakçılığı	189
Toptan ve perakende ticaret	69
İnşaat	64
Eğitim	22
Ulaştırma ve depolama	19
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	14
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	13
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	10
Diğer hizmet faaliyetleri	3
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1
Bilgi ve iletişim	1
Genel Toplam	**912**

Kaynak: İPA 2018

Kütahya ilinde 912 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Kütahya ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yaklaşık yüzde 31'i bu sektörde gerçekleşmiştir. Bunun dışında, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ile Madencilik ve taş ocakçılığı faaliyetleri sektörleri de eleman temininde güçlük çekmede ön plana çıkan diğer sektörlerdir.

Şekil 21: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

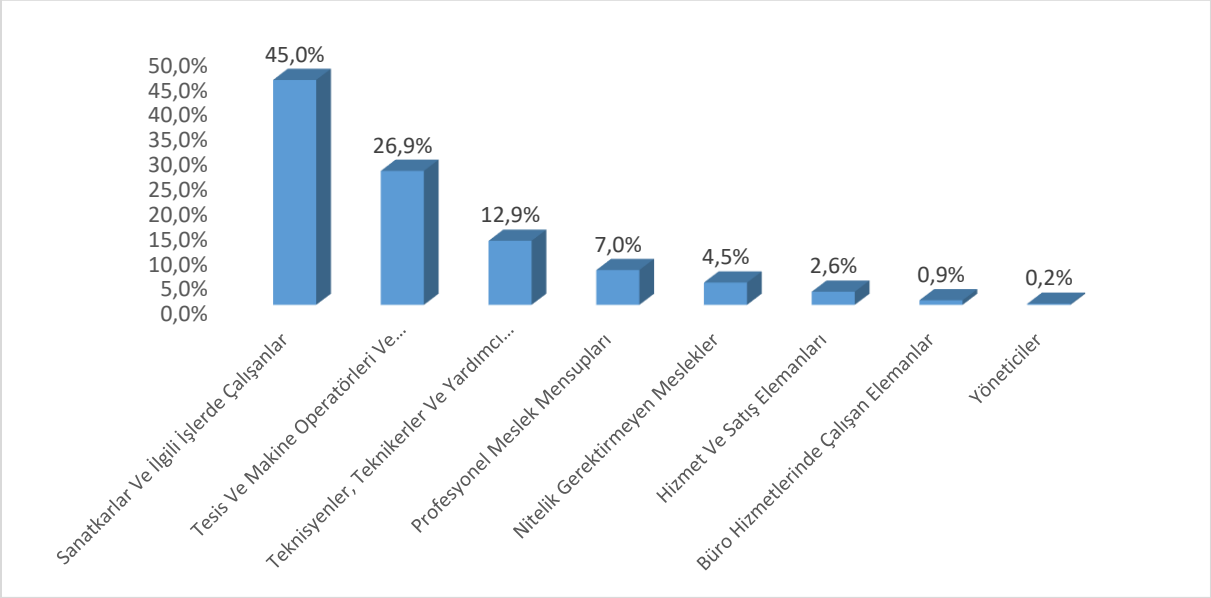

Kaynak: İPA 2018

Kütahya ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 411 kişi ile Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 45'i bu meslek grubunda yer almaktadır. Yöneticiler meslek grubu en az temininde güçlük çekilen meslek grubu olarak ortaya çıkmıştır.

Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Yöneticiler meslek grubu hem ülke geneli hem de Kütahya ilinde eleman temininde en az güçlük çeken meslek grubudur.

Tablo 21: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGÇM	Eleman Sayısı
Forklift Operatörü	66
Robot Kaynak Operatörü	52
Kalıp Hazırlama İşçisi (Cam)	52
Motor İmalat Bakım Ve Onarım İşçisi	52
Kimya Teknolojisi Teknisyeni	50
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	46
Şoför-Yük Taşıma	37
Madenci (Genel)	30
Proses İşçisi	30
Diğer	496
Toplam	**912**

Kaynak: İPA 2018

Kütahya ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 66 kişi ile Forklift Operatörü mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 52 kişi ile Robot Kaynak Operatörü, Kalıp Hazırlama İşçisi (Cam) ve Motor İmalat Bakım Ve Onarım İşçisi, 50 kişi ile Kimya Teknolojisi Teknisyeni meslekleri gelmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Şoför-Yük Taşıma ve Proses İşçisi olmak üzere toplam üç mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Kütahya ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Şoför-Yük Taşıma mesleğinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması dikkate değer bir bilgidir.

Şekil 22: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

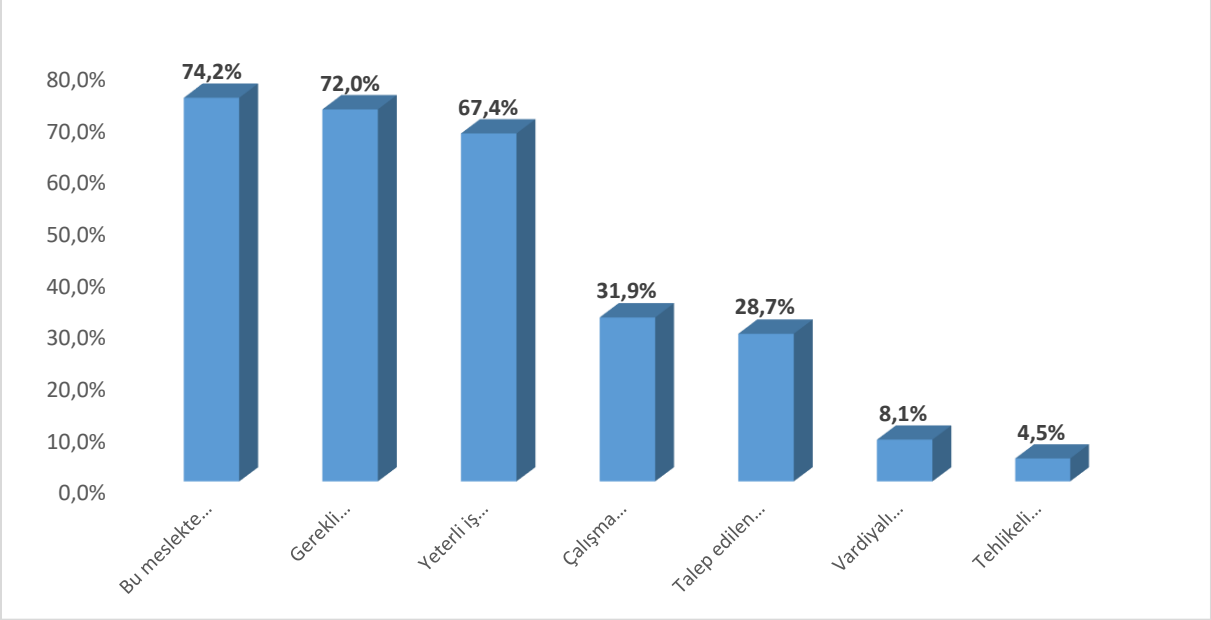

Kaynak: İPA 2018

Kütahya ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Bu meslekte işe başvuru yapılmaması yer almaktadır. Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımında ise Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ön plana çıkmaktadır.

TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Bu meslekte işe başvuru yapılmaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan niteliklere sahip bireyler yetiştirildiğinde il genelinde talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek bulunması	Vardiyalı çalışma olması	Tehlikeli veya çok tehlikeli meslek olması
Forklift Operatörü	93,6%	92,1%	95,2%	81,0%	79,4%	0,0%	0,0%
Robot Kaynak Operatörü	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Kalıp Hazırlama İşçisi (Cam)	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Motor İmalat Bakım Ve Onarım İşçisi	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Kimya Teknolojisi Teknisyeni	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	68,3%	84,1%	63,7%	0,0%	11,3%	0,0%	9,1%
Şoför-Yük Taşıma	40,0%	85,7%	51,4%	51,4%	57,1%	28,6%	0,0%
Madenci (Genel)	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Proses İşçisi	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Metal Teknolojisi Teknisyeni	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2018

Kütahya ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Robot Kaynak Operatörü, Kalıp Hazırlama İşçisi (Cam), Motor İmalat Bakım Ve Onarım İşçisi, Kimya Teknolojisi Teknisyeni, Madenci (Genel), Proses İşçisi ve Metal Teknolojisi Teknisyeni olmak üzere ilk on meslekten yedi tanesinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ve Bu meslekte işe başvuru yapılmaması olduğu görülmektedir. Talep Edilen Ücretin Yüksek Bulunması Robot Kaynak Operatörü, Kalıp Hazırlama İşçisi (Cam), Forklift Operatörü, Şoför-Yük Taşıma ve Motor İmalat Bakım Ve Onarım İşçisi mesleklerinde gerçekleşmiştir. Tehlikeli veya çok tehlikeli meslek olması nedeni sadece Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik) mesleğinde TGÇM olarak karşımızda çıkmaktadır.

Tablo 23: Çalışan Sayısı, Açık İş ve TGÇM Durumuna Göre En Fazla Talep Edilen Meslekler

MESLEKLER
Forklift Operatörü
Makine Bakımcı
Şoför-Yük Taşıma
Beden İşçisi (Genel)
Ahşap Mobilya İmalatçısı
Madenci (Genel)
Pazarlamacı
Ön Muhasebeci
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş
Kalite Kontrolcü

Kaynak: İPA 2018

Kütahya ilinde çalışan sayısına oranla açık iş ve TGÇM sayıları baz alınarak Veri Zarflama Analizi gerçekleştirilmiştir. Bu analiz sayesinde açık iş, TGÇM ve çalışan sayısı birlikte analiz edilerek Kütahya ilinde işverenler tarafından en fazla talep edilen meslekler ortaya çıkartılmıştır.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Kütahya ilinde 2018 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2019 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kütahya ilinde işverenlerin yüzde 26,6'sı istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde her 5 işyerinden 1'i istihdamın artacağını öngörürken, Kütahya'da bu sayı 4 işyerinden 1'e olarak öngörülmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren

oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörülürken Kütahya ilinde ise ülke geneline yakın olup yüzde 2,4 olarak öngörülmüştür.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
İmalat	31,3%	0,8%	34,7%	33,1%
Toptan ve perakende ticaret	26,5%	3,6%	33,7%	36,1%
İnşaat	30,4%	1,8%	33,9%	33,9%
Madencilik ve taş ocakçılığı	36,7%	0,0%	31,7%	31,7%
Eğitim	33,3%	0,0%	50,0%	16,7%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	26,7%	0,0%	26,7%	46,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	18,2%	9,1%	45,5%	27,3%
Ulaştırma ve depolama	10,7%	0,0%	57,1%	32,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	13,6%	9,1%	45,5%	31,8%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	25,0%	0,0%	25,0%	50,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	50,0%	0,0%	50,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	16,9%	0,0%	33,1%	50,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	-	-	-	-
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**26,6%**	**2,4%**	**37,7%**	**33,3%**

Kaynak: İPA 2018

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, Madencilik ve taş ocakçılığı, Eğitim, İmalat, İnşaat, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, Toptan ve perakende ticaret, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Diğer hizmet faaliyetleri, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde oldukları görülmektedir. En fazla azalış bekleyen sektör ise Bilgi ve iletişim, İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Toptan ve perakende ticaret ve İnşaat sektörleri olarak gerçekleşmiştir. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Diğer hizmet faaliyetleri, Finans ve sigorta faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 50'si gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Toptan ve perakende ticaret	395	10,8%
İnşaat	204	7,9%
İmalat	1.048	7,2%
Eğitim	31	5,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	18	4,9%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2	4,9%
Madencilik ve taş ocakçılığı	90	4,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	22	1,9%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	18	1,7%
Ulaştırma ve depolama	18	1,4%
Diğer hizmet faaliyetleri	5	1,1%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	5	1,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	0,0%
Bilgi ve iletişim	-2	-33,3%
Genel Toplam	**1.854**	**6,5%**

Kaynak: İPA 2018

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 4,5 artacağı beklenmekte olup Kütahya'da ise bu oran, yüzde 6,5 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam değişimi bin 48 kişilik artış ile İmalat sektöründe beklenemektedir. En fazla artış anlamında net istihdam değişim oranı yüzde 10,8 ile Toptan ve perakende ticaret sektöründe beklenmektedir. Ancak beklenen değişim 395 kişilik artıştır. En fazla azalış anlamında net istihdam değişim, 2 kişilik azalışla ve yüzde -33,3'lük oranı ile Bilgi ve iletişim sektörü olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	26	27,2%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	601	10,8%
Hizmet Ve Satış Elemanları	130	8,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	401	7,9%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	129	6,8%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	489	4,9%
Yöneticiler	15	3,8%
Profesyonel Meslek Mensupları	43	2,1%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	21	1,2%
Genel Toplam	**1.854**	**6,5%**

Kaynak: İPA 2018

En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 601 kişilik artış ile Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlardır, net istihdam değişim oranında da yüzde 10,8'lik oranla ikinci sırada yer almaktadır. En az artış beklenen meslek grubu ise 15 kişilik artış ile Yöneticiler meslek grubudur, net istihdam değişim oranında da yüzde 3,8'lik oranla yedinci sırada yer almaktadır.

Net istihdam değişiminde ikinci sırada yer alan Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu net istihdam değişim oranında da yüzde 4,9'luk bir oran ile altıncı sırada yer almaktadır. Nitelik gerektirmeyen meslekler net istihdam değişim oranı yüzde 7,9 ile sıralamada dördüncü sırada olmasına rağmen en fazla net istihdam değişimi beklenen üçüncü meslek grubu olarak ön plana çıkmaktadır.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Kablo Montaj İşçisi	Temizlik Görevlisi
Beden İşçisi (Genel)	Şoför (Yolcu Taşıma)
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Pasta Ustası
İmal İşçisi	Marangoz
İnşaat İşçisi	Endüstriyel Kalıpçı/Kalıp Tasarımcısı Ve İmalatçısı
Kimya Teknisyeni (Yakıt Test)	Yemek Dağıtım Elemanı (Kepçeci)
Şoför-Yük Taşıma	Muhabir
Reyon Görevlisi	
Beden İşçisi (İnşaat)	
Güvenlik Görevlisi	

Kaynak: İPA 2018

Kütahya ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, Kablo Montaj İşçisi, Beden İşçisi (Genel) ve Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş olup, Temizlik Görevlisi, Şoför (Yolcu Taşıma) ve Pasta Ustası meslekleri ise en fazla istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Şoför-Yük Taşıma mesleği istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Kütahya ili için bu mesleğin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Şoför (Yolcu Taşıma) mesleği istihdam azalış beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır.

Şekil 23: Engelli İstihdamını Arttırmak İçin Önerilerin Dağılımı

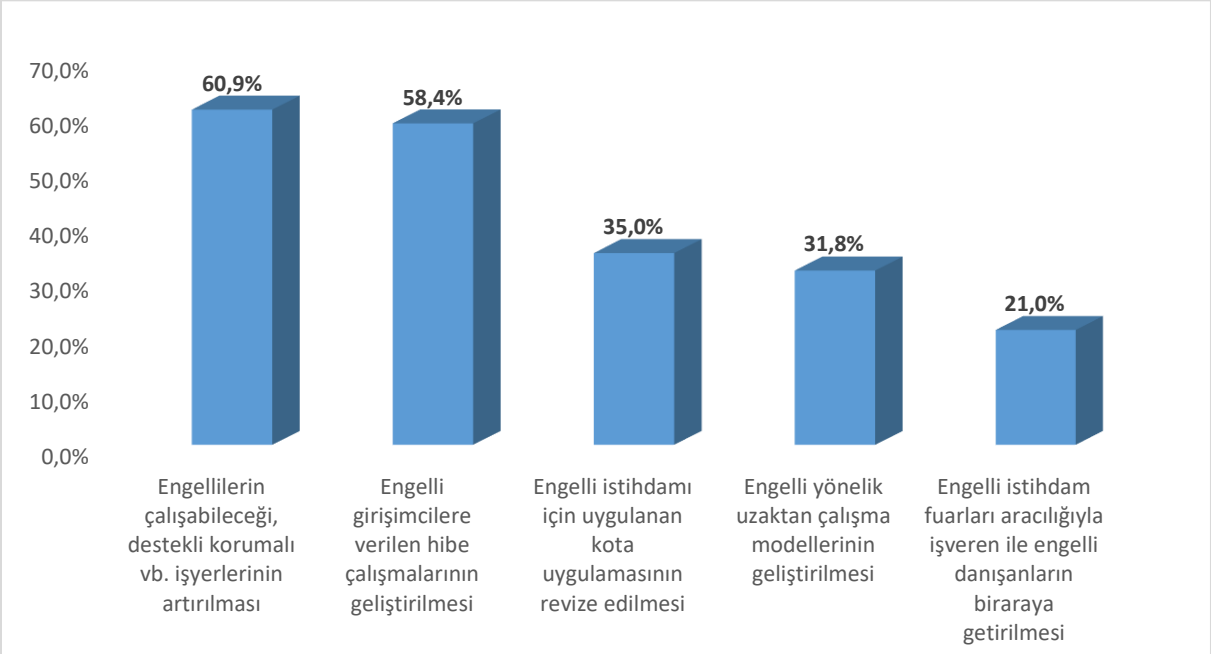

Kaynak: İPA 2018

Kütahya ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin engelli istihdamının arttırılması için önerileri incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 60,9'u engellilerin çalışabileceği, destekli korumalı vb. işyerlerinin artırılması, 58,4'ü engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesini, yüzde 35'i engelli istihdamı için uygulanan kota uygulamasının revize edilmesi, 31,8'i engelli yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesi ve 21'si engelli istihdam fuarları aracılığıyla işveren ile engelli danışanların biraraya getirilmesini önermektedirler.

Türkiye genelinde ise işverenlerin yüzde 29,5'i engellilerin çalışabileceği, destekli korumalı vb. işyerlerinin artırılmasını, yüzde 24,4'ü engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının

geliştirilmesini ve yüzde 18,5'i engelli yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesini önermektedir.

Şekil 24: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

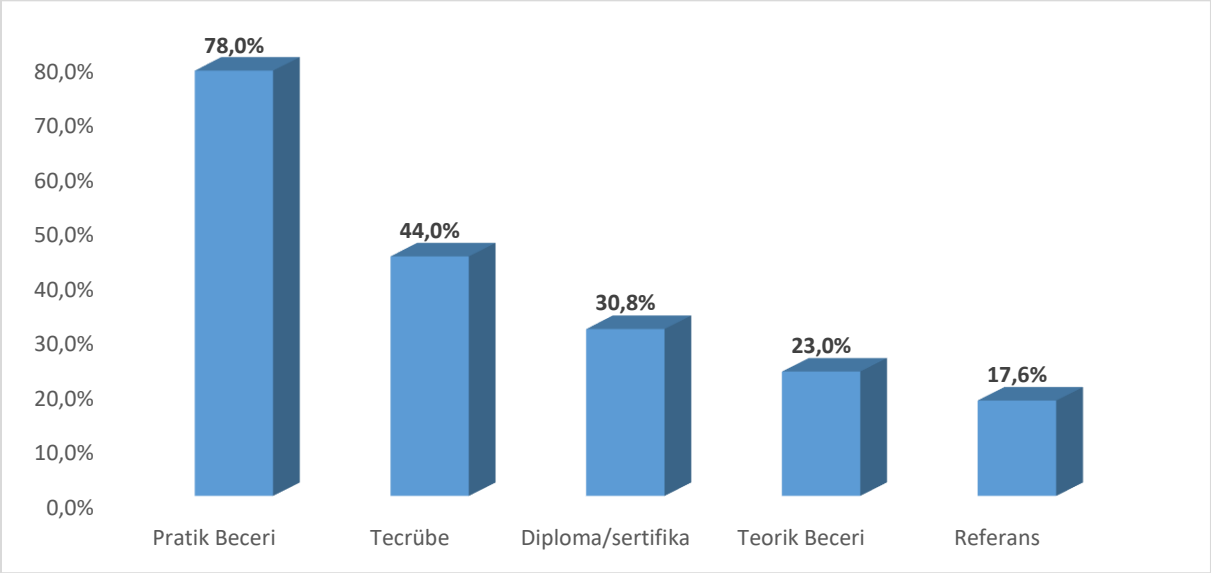

Kaynak: İPA 2018

Kütahya ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 78'i Pratik Beceri, yüzde 44'ü Tecrübe ve yüzde 30,8'i Diploma / Sertifika aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter, Kütahya ilinde olduğu gibi yüzde 35,5 ile Pratik Beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 21,2 ile Tecrübe ve yüzde 15,5 ile Diploma / Sertifika kriterleri izlemektedir. Pratik Beceri, Tecrübe ve Diploma / Sertifika kriterleri hem Kütahya ilinde hem de Türkiye genelinde genç personel seçerken en çok aranan kriterler olarak ön plana çıkmaktadır.

Şekil 25: Personel Seçiminde Kullanılan Değerlendirme Yöntemlerinin Dağılımı

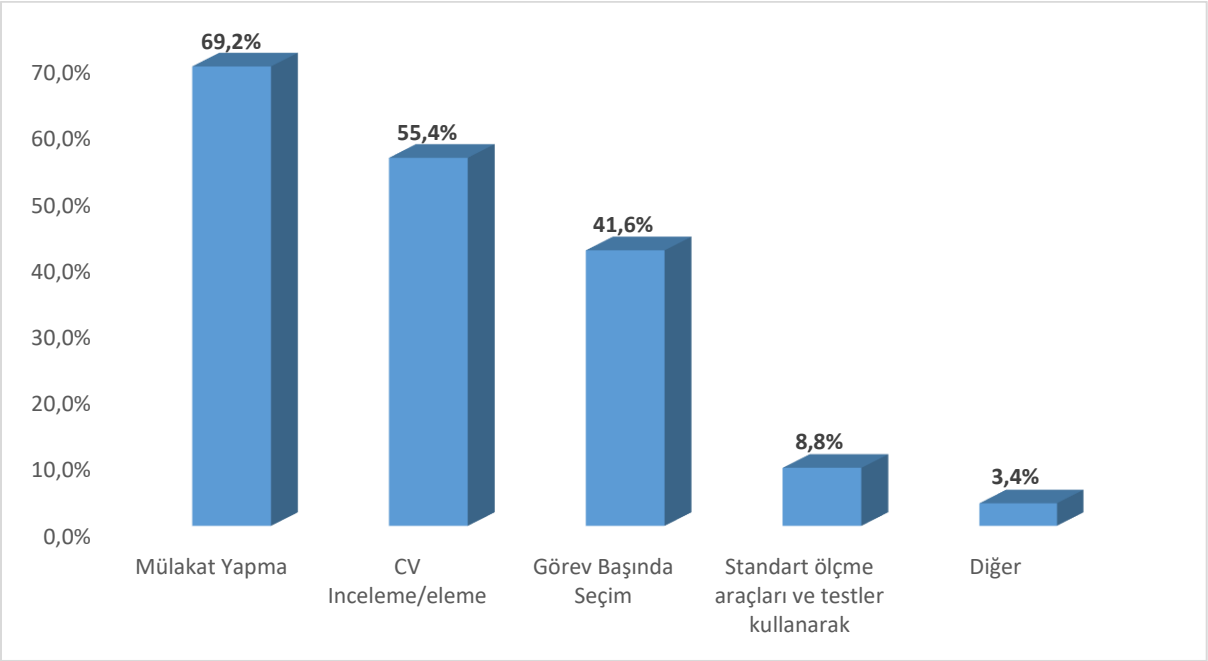

Kaynak: İPA 2018

Kütahya ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin personel seçerken hangi değerlendirme yöntemini kullandıkları incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 69,2'si Mülakat Yapma, 55,4'ü CV İnceleme/Eleme, 41,6'sı Görev Başında Seçim, yüzde 8,8'i Standart ölçme araçları ve testler kullanarak ve 3,4'ü Diğer değerlendirme yöntemi ile personel seçmektedir.

Türkiye genelinde ise yüzde 38,4 ile Mülakat Yapma, yüzde 30,8 ile CV İnceleme/Eleme ve yüzde 19,7 ile Görev Başında Seçim kriterleri izlemektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Kütahya ilinde işverenlerin ilk üç değerlendirme yöntemi aynıdır.

SONUÇ

Kütahya İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2018 yılında Kütahya'da gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işyerlerinden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

Kütahya ilinde İŞKUR'da kaydı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün nitelik gerektirmeyen mesleklerde olduğu görülmektedir. Kütahya'da mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiyeli eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve temininde güçlük çektiği mesleklerinde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Piyasa araştırması sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Kütahya ilinde talep araştırması sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 74,7'si erkeklerden, sadece yüzde 25,3'ü kadınlardan oluşmaktadır. Kadın çalışanların ağırlıklı çalıştıkları sektörler İmalat, Toptan ve perakende ticaret, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ile Eğitim sektörleridir.

Hedef istihdamın artırılması ise, istatistikler kadın istihdamını artırmadan bu hedefe ulaşmanın mümkün olmadığını göstermektedir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların da istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Kütahya'da İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2017 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında bin 5 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 4 bin 584 kişi faydalanmıştır. 2010 yılında 108 kurs düzenlenirken kursiyer sayısı bin 786 olarak gerçekleşmiştir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte aracı rol alması amaçlanmaktadır. Bir yıllık süre içerisindeki rakamlar incelendiğinde bu programlara ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Talep boyutu itibariyle, araştırma sonuçlarına göre Kütahya ilinde 20+ özel sektör yerel birim işyerlerinde çalışanlar sayısına göre lokomotif sektörler İmalat, Toptan ve perakende ticaret ile İnşaat sektörleridir. Yapılan araştırma sonucunda en fazla açık iş sayısının İmalat sektöründe olduğu görülmektedir.

Kütahya ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 82 işyerinde 760 açık iş tespit edilmiştir. Kütahya ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 760 kişilik açık işin yaklaşık yüzde 70'ine ekabül eden 482 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Madencilik ve taş ocakçılığı ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörleridir.

Kütahya ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 19,3'ünde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 23,3 olarak gerçekleşmiştir.

Açık iş verme oranında, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü yüzde 37,5 ile ön plana çıksa da, sektörde Kütahya ilinde 20+ çalışanı olan 8 işyeri bulunmaktadır. Bu nedenle Kütahya ilinde hem işyeri sayısı hem de açık iş sayısı dikkate alındığında, İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. İmalat sektöründe yer alan her 4 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır.

Kütahya ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yaklaşık yüzde 44,1'dir.

Açık işi olan işyerlerinin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "fark etmez" cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim

düzeyinden çok meslekte yeterli bilgiye sahip olmaları ve meslekte fiziki ve bedensel yeterlilik istemeleri etkendir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin bulunmama nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması, Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ve bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedenlerinden kaynaklandığını belirtmişlerdir. Kütahya ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında; Robot Kaynak Operatörü, Kalıp Hazırlama İşçisi (Cam), Motor İmalat Bakım Ve Onarım İşçisi, Kimya Teknolojisi Teknisyeni, Madenci (Genel), Proses İşçisi ve Metal Teknolojisi Teknisyeni olmak üzere ilk on meslekten yedi tanesinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması nedeni öncelikli olmuştur.

Kütahya ilinde çalışan sayısına oranla açık iş ve TGÇM sayıları baz alınarak Veri Zarflama Analizi uygulanarak elde edilen sonuçlardan, en fazla talep edilen meslekler Forklift Operatörü, Makine Bakımcı, Şoför-Yük Taşıma, Beden İşçisi (Genel), Ahşap Mobilya İmalatçısı, Madenci (Genel), Pazarlamacı, Ön Muhasebeci, Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş, Kalite Kontrolcü olarak ortaya çıkmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2019 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4’ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kütahya ilinde işverenlerin yüzde 26,6’sı istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 5 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 1’i istihdamın artacağını öngörürken Kütahya‘da bu sayı 4 işyerinde 1’i olarak öngörülmektedir. İşverenlerin yakın dönemde istihdam artışına yüzde 26,6’lık oranla olumlu baktıkları görülmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı yüzde 2,4 olarak öngörülmüş olup yüzde 2,5 olan ülke ortalamasının altındadır.

Sonuç olarak; gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü arzının niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için oldukça önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin

önemi ön plana çıkmaktadır. Bu minvalde işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup rapor bu ihtiyaçların karşılanması için hazırlanmıştır.

2018 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 3.564 TL (üçbinbeşyüzaltmışdört Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Ornek No :.....

Işyerinin Yasal Unvanı :.....

İŞYERİ ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :……..
MAHALLE: ……
CADDE/SOKAK :……..……
İÇ/DIŞ KAPI NO :……..
TELEFON/E-POSTA :……...…..

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : …….. Unvanı :…….
Tarih : ……. Telefonu : …….
E-Posta :……. İmza/Kaşe: …….

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

İŞYERİ ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :……..
MAHALLE: ……
CADDE/SOKAK :……..……
İÇ/DIŞ KAPI NO :……..
TELEFON/E-POSTA :……...…..

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : …….. Unvanı :…….
Tarih : ……. Telefonu : …….
E-Posta :……. İmza/Kaşe: …….

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

5) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

6) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyormusunuz?

Evet ( ) 6.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 7.Soruya geçiniz.

6.1) Eleman aranılan meslekler

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Cinsiyet önemli değil	Açık İşte Engelli Çalıştırmak İster misiniz? 1. Evet 2. Hayır 3. Fark etmez	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki / teknik bilgi ve tecrübe			İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz? ** 1. Akraba - Eş Dost 2. Gazete - İlan, vb. 3. İnternet - Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla 6. Özel İstihdam Büroları		
					1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2019 TARİHİ İTİBARİYLE) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibariyle) işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	7.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	8.soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	8. soruya geçiniz.

7.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

8) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibariyle) işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	8.1'e geçiniz.
	Hayır →	9. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok →	9. soruya geçiniz.

8.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

9) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısını belirtiniz.

9.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. → 10.Soruya Geçiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması 2. Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi 5. Talep edilen ücretin yüksek olması 6. Vardiyalı çalışma olması 7. Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması						
		1	2	3	4	5	6	7

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

10) İşyerinizde engelli çalıştırdığınız takdirde devlet tarafından teşvikler ile destekleneceğinizi biliyor musunuz?

Evet ( ) Hayır ( )

11) Size göre engelli istihdamını arttırmak için neler yapılabilir?
(en önemli üç seçeneği belirtiniz)

Engellilerin çalışabileceği destekli, korumalı vb. işyerlerinin artırılması ( )

Engelli istihdamı için uygulanan kota uygulamasının revize edilmesi ( )

Engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesi ( )

Engellilere yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesi ( )

Engelli istihdam fuarları aracılığıyla işveren ile engelli danışanların bir araya getirilmesi ( )

12) Genç (15-24 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik beceri ( )
Teorik beceri ( )
Diploma/sertifika ( )
Tecrübe ( )
Referans ( )

13) İşyerinizde MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi aldırdığınız personel için **sınav ücretlerinin karşılanması** hususunda uygulanan teşvik veya hibeden yararlandınız mı?

Evet ( ) Hayır ( ) Fikrim Yok ( )

14) İşyerinizde mevcut personel için MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi aldırdığınızda veya MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi olan personel istihdam ettiğinizde 4447 Sayılı Kanunun **Geçici 10. maddesi kapsamında işveren sigorta pirimi desteğinden** yararlandınız mı?

Evet ( ) Hayır ( ) Fikrim Yok ( )

15) Personel seçiminde hangi değerlendirme yöntemini kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçilebilir)

CV inceleme/eleme ( )
Mülakat yapma ( )
Görev başında seçim ( )
Standart ölçme araçları veya testler kullanarak ( )
Diğer ( )

16) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?.

Evet ( ) (17. Soruya geçebilirsiniz) Hayır ( ) (18. Soruya geçebilirsiniz.)

17) Faydalandığınız hizmetlerin memnuniyet düzeyinizi belirtiniz.
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

	Memnunum	Kararsızım	Memnun Değilim
Eleman Talebi			
İşbaşı Eğitim Programları			
Çalışanların Mesleki Eğitimi			
Mesleki Eğitim Kursu			
Kısa Çalışma Ödeneği			
Danışmanlık ve Yönlendirme			

18) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ( )
İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ( )
İnternet sitesi kullanışlı değil ( )
Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması ( )
İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor ( )

19) 2017 yılındaki ilave istihdam teşvikinden yararlandınız mı?

Evet ( ) (20. Soruya geçiniz) Hayır ( ) (21. Soruya geçiniz)

20) 2017 yılında İlave istihdam teşvikinin faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet ( ) Hayır ( ) Kararsızım ( )

21) 2018 yılında uygulamaya konulan istihdam teşviklerinin istihdama katkısını değerlendiriniz.
İstihdamı çok artırır ( ) İstihdamı az artırır ( ) Değiştirmez ( ) Fikrim yok ( )

22) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz meslek ve beceriler nelerdir?

Meslek……..
Beceri……

2018 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.